

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő u. 5.

Tel: 89/515-000

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

132.

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselőtestület 2022. december 15-i ülésére

Tárgy: Pápa város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata

Előadó: Dr. Áldozó Tamás polgármester

PÁPA VÁROS POLGÁRMESTERE

8500 PÁPA, Fő utca 5.

Tel: 89/515-018

Fax: 89/515-083

E-mail: polgarmester@papa.hu

Tisztelt Képviselőtestület!

Pápa Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 2018-2023 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP) a Képviselőtestület 139/2018. (XII.20.) határozatával fogadta el.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv) 31. § (4) bekezdése szerint a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani. A HEP első felülvizsgálata 2020. évben megtörtént.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. §-a alapján a települési önkormányzatnak felül kell vizsgálnia a HEP-et. A felülvizsgálatnak ki kell terjednie arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e, valamint a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére. A felülvizsgálatnak ki kell terjednie a módszertani útmutatónak való megfelelésre is.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A HEP felülvizsgálata a módszertani útmutatónak megfelelően megtörtént, a dokumentum az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Összeállította: Benecz Rita
szociális és közigazgatási osztályvezető

Pápa, 2022. december 9.

Dr. Áldozó Tamás
polgármester

Határozati javaslat

1. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete - az egyenlő bánádmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdés és a helyi esélyegyenlőségi programok előkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelt 6. §-a, valamint a belügyminisztérium honapján közzétett „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok előkészítésének szempontjához és a program felülvizsgálatához” című dokumentum alapján Pápa város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2018-2023) áttekintette és felülvizsgálta.
2. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete az 1./ pontban meghatározott szempontok szerint felülvizsgált és módosított Helyi Esélyegyenlőségi Programot a határozat 1. melléklete szerinti tartalommal, egységes szerkezetben jóváhagyja.
3. Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete utasítja a jegyzőt, hogy gondoskodjon a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program közzétételéről.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Nagy Krisztina jegyző

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Pápa Város Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	5
Célok	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	56
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	86
1. A HEP IT részletei	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	88
Jövőképünk	90
Az intézkedési területek részletes kifejtése	91
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	108
3. Megvalósítás	115
3.1 A megvalósítás előkészítése	115
3.2 A megvalósítás folyamata	115
3.3. Monitoring és visszacsatolás	117
3.4 Nyilvánosság	117
3.5. Kötelezettségek és felelősség	117
3.6. Érvényesülés, módosítás	118

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent **Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Pápa Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Demográfiai helyzet

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2015	31 011	bázis év
2016	30 561	98,5%
2017	30 382	99,4%
2018	30 492	100,4 %
2019	30 330	99,5 %
2020	29387	96,9 %
2021	28917	98,4 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Pápa város lakónépessége csökken, amely egyrészt a vándorlási egyenlegnek, másrészt a népesség természetes fogyásának a következménye.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	13790	15143	28933	47,66	52,34
0-2 évesek	n.a.	n.a.	692	2,39	
0-14 éves	2005	1888	3893	6,93	6,53
15-17 éves	430	411	841	1,49	1,42
18-59 éves	8042	7920	15962	27,8	27,37
60-64 éves	861	1050	1911	2,98	3,63
65 év feletti	2452	3874	6326	8,47	13,39

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk).

3. számú táblázat - Öregedési index

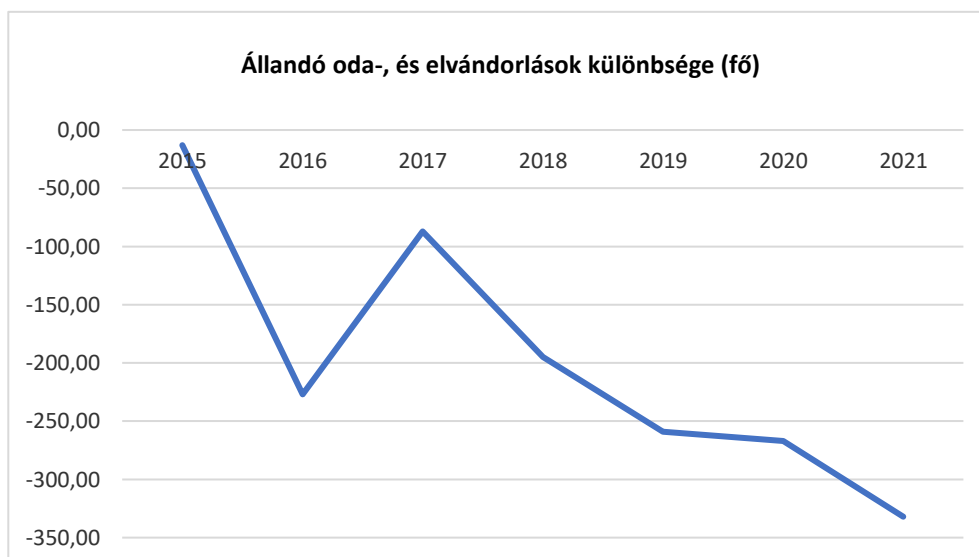
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2015	5 521	4 261	129,57 %
2016	5 673	4 241	133,77 %
2017	5 766	4 184	137,81 %
2018	5 923	4 131	143,38 %
2019	6 083	4 105	148,19 %
2020	6227	4034	154,36 %
2021	6326	3893	162,49 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbsége (fő)
2015	-13,00
2016	-227,00
2017	-87,00
2018	-195,00
2019	-259,00
2020	-267,00
2021	-332,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbözete (fő)
2015	-152,00
2016	-104,00
2017	-144,00
2018	-91,00
2019	-133,00
2020	-215,00
2021	-181,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A Helyi Esélyegyenlőségi Program küldetése, hogy megakadályozza az emberek elleni bármilyen diszkriminációt faji vagy etnikai származásuk, vallásuk, hitük, fogyatékoságuk, életkoruk vagy szexuális orientációjuk alapján. Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Célunk, hogy mindenkinek esélye legyen a szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pápa Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében

szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

- A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésére szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletek a következők:

- Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális, valamint a gyermekek és a fiatal felnőttek rászorultságára tekintettel nyújtható ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 4/2020. (II.14.) önkormányzati rendelete,
- Pápa Város Önkormányzata Polgármesterének a Pápa városban biztosítható személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételének rendjéről, a fizetendő térítési díjak megállapításáról szóló 9/2020. (III.31.) önkormányzati rendelete,
- Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének Pápa város egészségügyi alapellátási közzeteiről szóló 22/2012. (X.25.) önkormányzati rendelete,
- Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 28/2013. (XI.14.) önkormányzati rendelete.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása. Jogszabályi háttere a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, valamint a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm.rendelet szolgál. Az Ösztöndíjrendszerhez Pápa városa 2001-től kezdődően minden évben csatlakozott.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás politika fő irányait.

- Új Roma Stratégia (2019-2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
- Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
- Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Pápa Város Önkormányzata Szolgáltatástervezési Konceptiójának célja (2021.):

- a szociális szolgáltatások alapelveinek, irányának, céljainak meghatározása, amelyeket a település a szociális szolgáltatások biztosítása, átalakítása során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások további szereplőit;
- azoknak a konkrét célkitűzéseknek a részletezése, amelyeket a szociális szolgáltatások biztosítása során érvényesíteni kíván;
- elősegíteni a szociális törvény által meghatározott feladatok ellátását.

A koncepció fő célkitűzése, hogy:

- a szociális szolgáltatások kerüljenek közelebb az ellátottakhoz,
- hangsúlyosabbá váljon a saját környezetben történő gondozás,
- az egyházak, civil szervezetek, vállalkozások és önkéntesek részvétele tovább erősödjön a szociális ellátásokban.

Pápa Város Önkormányzata Sportkoncepciójának főbb stratégiai céljai:

- Az elosztási alapelvek és a támogatási feltételek meghatározásával olyan normatív sportfinanszírozási rendszer kidolgozása, amely révén egyrészt behatárolhatóvá, másrészt a következő időszakra vonatkozóan mindenki számára kiszámíthatóvá, tervezhetővé válik a városi sporttámogatás.
- A város arculatát meghatározó, kimagasló hazai (esetleg nemzetközi) eredményességet produkáló verseny- és élsport szakosztályok, csapatok működésének támogatása.
- A sportágak utánpótlásrendszerének támogatása, a tehetségek kiválasztásának és gondozásának biztosítása.
- Az egészségkárosultak, a tanulásban, értelmileg és mozgásban akadályozottak sportjának fokozott figyelemmel kísérése, szervezeteik működtetéséhez, rendezvényeik lebonyolításához támogatási lehetőségek biztosítása.
- A fejlett sportélet alapját képező óvodai, iskolai testnevelés és sport személyi és tárgyi feltételeinek javításában történő közreműködés.
- A diáksport országos és városi versenyrendszerének működtetéséhez szükséges feltételek biztosítása, ezek kapcsán a teljesítményelv érvényesítése, a tanulói ifjúság egészséges fejlődését, betegség megelőzését szolgáló programok, tevékenységek támogatása.
- A lakosság minden rétegének ösztönzése a rendszeres sportolásra.
- A szabadidősport területén szemléletformálás az egészséges életmód népszerűsítése érdekében, a kínálat bővítése mellett az egészségmegőrzéssel, rekreációval foglalkozó kisközösségek, klubok, sportszervezetek programjainak, tevékenységének támogatása, valamint önálló rendezvények szervezése, a szabadidősport helyi feltételeinek javítása.
- Az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények állagának megóvása, működtetésük hatékonyságának növelése.
- A város kistérségi/járási központi szerepének megfelelően, térségi/járási sportfeladatok ellátásának támogatása – a pályázati és egyéb lehetőségek figyelembe vételével.
- A hazai és nemzetközi sportkapcsolatok ápolása, bővítése, a partnervárosi kapcsolatokon belül a sport szerepének további szélesítése.
- Kiemelkedő nemzetközi és országos sportrendezvények lebonyolítása városunkban, célirányos fejlesztéssel és marketing munkával a sportturizmus növekedésének elősegítése.

Pápa Város Önkormányzatának Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiájának célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Pápa Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtése érdekében kifejtett tevékenységéhez.

A stratégia a megvalósítandó céljai között külön figyelmet fordít a szociális és családpolitika, a gyermekvédelem és a foglalkoztatáspolitikai területeire.

Pápa Város Drogellenes Stratégiája 2022-2027. a Nemzeti Drogellenes Stratégiával és az EU Drogstratégiájával összhangban készült el. A megfogalmazott célok között szerepel a szükségletek, a feladatok, a megoldási módok számbavétele, továbbá olyan döntéshozatali elvek, irányok meghatározása, amely megvalósulása során a meglévő erősségek megőrizhetőek, a hiányosságok pótolhatóak.

A Stratégia részletezi azokat a konkrét célokat, amelyeket a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és a város a drogellenes tevékenysége során érvényesíteni kíván, elősegítve ezzel a fórum által meghatározott feladatok ellátását és a pályázati lehetőségek kihasználását. Orientálni kívánja a Pápán működő állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezeteket a prevencióra, kezelésre és ellátásra.

Pápa Város Gazdaságfejlesztési Stratégiájának stratégiai céljai a következőképpen foglalhatók össze:

- a helyi gazdasági szereplők együttműködésének bővítése,
- a gazdaságfejlesztés önkormányzati szintű támogatása,
- a munkaerőpiaci keresleti és kínálati igények összehangolása,
- a helyi szak- és felnőttképzés összehangolása a munkaerőpiaci keresleti igényekkel,
- a feldolgozóipari és szolgáltatási szektor kiemelt fejlesztése,
- a Bázisrepülőtér bővülő szolgáltatásainak integrációja a helyi gazdaságba,
- a helyi gazdaságot kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése.

Pápa Város Településfejlesztési Konceptiója a város társadalmi jövőképre vonatkozóan az alábbiakat határozza meg:

- Népeségét megtartani képes, vonzó élettér, az életminőségre pozitívan ható intézkedéseknek köszönhetően a természetes népességfogyás mérséklődik.
- A városban és a járásban élők magas színvonalú városi szolgáltatásokat vehetnek igénybe az egészségügy, oktatás-nevelés, kultúra, művelődés, rekreáció, sport, vendéglátás, igazgatás és hivatali ügyintézés területén.
- A városban működő középfokú oktatási intézményrendszerben a szakképzés nagyobb teret nyer, változatos képzési kínálat nyújtásával jól kvalifikált, a piac által igényelt szakképzett munkaerőt biztosít a nagy foglalkoztatók számára.
- A felsőfokú (egyetemi, főiskolai) duális szakképzés és a térség gazdasági szereplőinek igényeihez illeszkedő duális képzés stabil része a város oktatási-képzési rendszerének, aminek eredményeképp a humán erőforrás adottságok lényegesen javulnak.
- Enyhül a szegregáció, eltűnnek a város leromlott részei (Vaszari út és Téglagyári út környéke), és megtörténik fenyegetett városi területek (lakótelepek) és környezetük rehabilitációja.
- Nő a szociális biztonság, enyhülnek a szociális problémák, a hátrányos helyzetű csoportok haszonélvezői lesznek a városban kibontakozó gazdasági fellendülésnek.
- A város intézményei az időskorú lakosság részére magas színvonalú ellátást biztosítanak, az idősebb korosztály megbecsülésben él.
- A városban élők megyei átlagot meghaladó egészségi állapotát az egészségmegőrző, rehabilitációs és a rekreációs fejlesztések, a változatos sportolási, aktív kikapcsolódási lehetőségek biztosítják a korszerű egészségügyi szolgáltatások mellett.
- A civil szféra tovább erősödik és növekszik részvétele a város életében.
- Mindezzel párhuzamosan megőrződik Pápa sajátos polgárvárosi identitása.

Pápa Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célja egy, a térségi központi szerepét szem előtt tartó, örökségeit és hagyományait fejlesztve őrző, vonzó és erős gazdaságú város megteremtése, amit az alábbi **tematikus célok** elérésével valósít meg:

- gazdasági aktivitás és a foglalkoztatottság növelése, szakképzési rendszer fejlesztése,
- a turizmusfejlesztés megvalósult eredményeire építve komplex turisztikai termékek kialakítása és piacra juttatása, további attrakciók létrehozása,
- városi közszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése,

- leromlott, illetve leromlással fenyegetett városrészek rehabilitációja,
- örökségőrző városrehabilitáció,
- közlekedésfejlesztés, a városi infrastruktúra fejlesztése és rekonstrukciója,
- városi zöldfelületek rekonstrukciója, új zöldfelületek létesítése.

2.2. A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013 áprilisában megtörtént a Pápai Többcélú Kistérségi Társulás intézményi átalakítása.

Az egészségügyi és a szociális feladatokat - házi segítségnyújtás, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, háziorvosi ügyelet - a Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Társulása látja el.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR és a KSH-TSTAR adatbázisból, a Pápai Polgármesteri Hivatal nyilvántartásaiból, az egyes területeket érintő intézmények - Egyesített Szociális Intézmény, Egészségügyi Alapellátási Intézet - éves beszámolóiból, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal adatszolgáltatásaiból, valamint a szakemberek tapasztalatai alapján mutattuk be.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység összetett, komplex társadalmi jelenség, amit több szempontból lehet vizsgálni. Nemcsak jövedelemegyenlőtlenség, hanem valamitől való megfosztottság is. Ennek vannak „hard” elemei (pl. lakás) és „soft” elemei is (pl. kapcsolatrendszer).

Magyarországon a szegények többnyire a következő csoportokból kerülnek ki: tartósan munkanélküliek, részidőben foglalkoztatottak, tartós betegségben szenvedők, fogyatékossgal élők, nyugdíjasok, csonkacsaládok, romák, hajléktalanok.

A társadalmi kirekesztettséget nem lehet egyetlen mutatóba sűríteni. Definiálása nem könnyű feladat, ezért sokféle értelemben használják. A szegénység és a kirekesztettség szorosan összefügg: a szegénység, a munkanélküliség és a társadalmi kirekesztődés között "háromszoros kölcsönviszony" áll fenn, ugyanakkor a szegénység mégsem teljesen azonos a kirekesztettséggel. Bár a szegények kirekesztettek, de a nem szegények között is vannak kirekesztettek. A társadalmi kirekesztettség inkább társadalmi csoportok jellemzője. A társadalmi kirekesztettség a szegénység határt az egy főre jutó jövedelemmel fémjelzett szegénységküszöb fölé emeli és nemcsak a munkaerő-piacról, a fogyasztásból való kizárást jelenti, hanem a jövőkép hiányát, "a saját és a gyermekük jövőjébe vetett hitük" hiányát.

Társadalmi kirekesztettség jellemző egy csoportra, ha az alábbi három feltétel közül valamelyik igaznak bizonyul:

- nem részesedik a gazdasági fejlettség adott szintjén a társadalom rendelkezésére álló anyagi és kulturális javak, szolgáltatások egy főre jutó átlagának legalább a felével,
- nem rendelkezik a javak és szolgáltatások átlagos mértékének tartós birtoklásához szükséges hatékony érdekérvényesítési képességgel,
- nincs lehetősége arra, hogy részt vegyen a teljes értékű állampolgári lét gyakorlásához szükséges politikai döntéshozatali folyamatokban.

A társadalmi kirekesztettség mértékét, mélységét, a társadalmi integráció jövőbeni esélyét az határozza meg, hogy e három kritérium közül az érintett csoport hányban és melyikben érintett. A legrosszabb helyzetben azok a társadalmi csoportok vannak, amelyek mindhárom kritérium alapján kirekesztettnek minősülnek.

A társadalmi kirekesztettséget azért is fontos vizsgálni, mert ez alkotja a "jövedelmi szegénység" újratermelődésének alapját. A társadalmi kirekesztettség mértéke határozza meg, hogy a szegénység mennyire átmeneti vagy tartós jelenség, hogy kik képesek és milyen társadalmi segítséggel kiemelkedni a jövedelmi szegénységből.

E terület vonatkozásában a következők jogszabályi rendelkezések, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **Az Szt.** meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, meghatározza a személyes gondoskodás megszervezésére köteles szerveket, a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény fenntartójának feladat- és jogkörét, az intézményi ellátások igénybevételének módját, az ellátottak és a szociális szolgáltatást végzők jogait, az intézményi jogviszony megszűnésének eseteit, a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokért fizetendő térítési díjat. Rendelkezik a szerződéses szociális ellátásokról, a szociális ellátások finanszírozásának egyes szabályair.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Cst.)** célja, hogy a családok anyagi biztonságának elősegítése, a gyermeknevelés támogatása és a magyar nemzet népesedéspolitikai céljainak megvalósítása érdekében meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **az Flt.** célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.
- **a nemzetiségek jogairól szóló törvény** célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelmére.

A társadalom úgy ítéli meg, hogy cigány az, aki annak születik, rasszjegyei alapján cigány vagy az általa folytatott életmódja alapján azzá vált. A sikeresen asszimilálódott cigányokat és a „nem cigány életmódot élő” fél-cigányokat a többségi társadalmak gyakran nem tekintik cigánynak. Az információs és önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény értelmében különleges adat: a személyes adatok különleges kategóriába tartozó minden adat, azaz a faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a genetikai adatok, a természetes személyek egyedi azonosítását célzó biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok.

Pápán a 2011. évi népszámlálás során **547 fő vallotta magát cigánynak.**

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység több társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, de a jövedelmi elégtelenség vagy hiány mutatja meg a leginkább. Az alacsony jövedelműek az Szt.-ben, a Gyvt.-ben, valamint a települési önkormányzat rendeletében meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülhetnek, amennyiben nem rendelkeznek a jogszabályban meghatározott vagyonnal.

Az Szt. 4. § (1) bekezdés b) pontja szerint vagyon: az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt - jövedelemként figyelembe nem vett - összeg, amelynek

- ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy
- bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	100 lakosra (fő)	az állandó népesség %-ában
2015	49,33	27,69
2016	52,49	29,83
2017	52,16	26,3
2018	52,64	24,25
2019	51,8	22,37
2020	50,67	21,57
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat Flt.-ben és Möt.-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk bemutatni az elmúlt évek változásainak figyelembevételével, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	3,09	3,57	6,66%
2016	2,15	2,64	4,79%
2017	1,84	1,85	3,69%
2018	2,22	2,05	4,27%
2019	2,6	2,68	5,28%
2020	2,85	2,68	5,53%
2021	2,85	3,09	5,94%
2022	2,21	2,23	4,44%

Forrás: TeIR

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	706	498	378	427	518	569	415
20 éves, vagy az alatti	Fő	37	26	16	22	28	22	27
	%	5,24	5,22	4,23	5,15	5,4	3,86	6,5
21-25 év	Fő	83	60	35	43	47	58	30
	%	11,75	12,04	9,25	10,07	9,07	10,19	7,22
26-30 év	Fő	56	45	34	43	47	54	40
	%	7,93	9,03	8,99	10,07	9,07	9,49	9,63
31-35 év	Fő	54	35	40	34	64	48	33
	%	7,64	7,28	10,58	7,96	12,35	8,43	7,95
36-40 év	Fő	60	44	29	42	59	50	29
	%	8,49	8,83	7,67	9,83	11,38	8,78	6,98
41-45 év	Fő	81	52	48	41	53	63	37
	%	11,47	10,44	12,69	9,6	10,23	11,07	8,91
46-50 év	Fő	65	48	33	32	49	69	41
	%	9,2	9,63	8,73	7,49	9,45	12,12	9,87
51-55 év	Fő	87	50	27	43	46	55	43
	%	12,32	10,04	7,14	10,07	8,88	9,66	10,36
56-60 év	Fő	109	70	36	44	41	50	43
	%	15,43	14,05	9,52	10,3	7,91	8,78	10,36
61 éves, vagy a feletti	Fő	74	68	80	83	84	100	92
	%	10,48	13,65	21,16	19,43	16,21	17,57	22,16

Forrás: TeIR

3.2.3. számú táblázat - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2015	44,3	53,3
2016	42,0	53,1
2017	38,9	49,6
2018	36,3	49,0
2019	32,6	49,7
2020	40,6	53,2
2021	42,2	50,2

Forrás: TeIR

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség	8 általánosnál magasabb iskolai végzettség		
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	706	85	12,03	199	28,18	422	59,77
2016	498	55	11,04	143	28,71	300	60,24
2017	378	37	9,78	125	33,06	216	57,14
2018	427	36	8,43	137	32,08	254	59,48
2019	518	41	7,91	177	34,16	300	57,91
2020	569	37	6,5	176	30,93	356	62,56
2021	415	37	8,91	119	28,67	262	63,13

Forrás: TeIR

A tartósan munkanélküliek számára olyan helyzetet kell teremteni, hogy visszakerülhessenek a nyílt munkaerőpiacra, ennek eszközei lehetnek a felzárkóztató képzések, átképzések.

Az Ebktv. 21. §-a rögzíti, hogy az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésétmegelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;
- a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- az előmeneteli rendszerben;
- a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során, valamint
- a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő szülői szabadság kérelmezésével, illetve igénybevételeivel összefüggésben.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A nyilvántartott álláskeresőkkal kapcsolatosan általános tapasztalat, hogy összefüggés van a munkanélküliség időtartama és az elhelyezkedési arányok között: minél több időt töltenek álláskeresőként, annál rosszabb a munkaerő-piacra való visszatérési esélyük.

A munkaerőpiac elvárásai már nem csak a végzettségre, szakképzettségre, hanem a személyes kompetenciákra, gyakorlati tudásra is kiterjednek. A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az alacsony iskolai végzettségűek mellett az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok és a megváltozott munkaképességűek.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

„A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen. A közfoglalkoztatás számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresői (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresői) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.”¹

A Pápai Polgármesteri Hivatal, az önkormányzat intézményei és gazdasági társaságai – különösen az Egyesített Szociális Intézmény és a Pápai Városfejlesztő Társaság Kft. - rendszeresen élnek a közfoglalkoztatás lehetőségével. Gyakori, hogy a munkaerő hiányát átmenetileg ezzel orvosolják. A közfoglalkoztatás időtartama alatt jól teljesítő munkavállalók jelentős számban kapnak kinevezést és térnek vissza az elsődleges munkaerő-piacra.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	373	257
2016	436	313
2017	378	230
2018	303	149
2019	300	85
2020	547	60
2021	146	51

Forrás: TeIR

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

Az Ebktv. 22. § (1) bekezdése szerint nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését

- az alkalmazáskor a munka vagy a munkakörülmények természete alapján indokolt, tényleges és meghatározó szakmai feltételre alapított, jogszerű célt követő és azzal arányos megkülönböztetés;

¹ <https://kozfoglalkoztataskormany.hu/tajekoztato-a-kozfoglalkoztataskozszererol>

- b) a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.

3.2.6. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – közlekedés

	Centrum	Megye-székhely	Főváros	Győr	Sárvár
Elérhetőség átlagos ideje autóval	8 perc	49 perc	130 perc	55 perc	60 perc
átlagos utazási idő autóbusszal	18 perc	70 perc	210 perc	60 perc	90 perc
átlagos utazási idő vonaton	-	-	180 perc	60 perc	65 perc
kerékpárúton való megközelíthetőség	4,6 km	-	-	-	-

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A város a közösségi közlekedést úgy kívánja biztosítani, hogy az nagymértékben igazodjon a nagyfoglalkoztatók elhelyezkedéséhez és a munkaidőhöz.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a fiatalok munkaerő-piaci esélyeinek növelését szolgáltatások nyújtásával (egyéni-, csoportos tanácsadás, pályakorrekciós- illetve pályaaorientációs tanácsadás, önéletrajzírás, álláskeresési technikák javítása), át- és továbbképzésekkel segíti.

Az évente megrendezett állásbörzén a középiskolák végzős diákjai is részt vesznek, ahol lehetőségük nyílik a foglalkoztatók által kínált munkakörök feltérképezésére.

3.2.7. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2015	706	66
2016	498	51
2017	378	24
2018	427	34
2019	518	30
2020	569	29
2021	415	22

Forrás: TeIR

3.2.8. számú táblázat - A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma (2015-2021)

Év	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen (fő)		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzáskörzetben (fő)	
	férfi	nő	férfi	nő
2015	27	29	54	39
2016	38	43	47	53
2017	3	1	8	5
2018	4	4	6	6
2019	4	6	5	12
2020	1	3	2	3
2021	1	0	2	0

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A településen a **Pápai SZC Acsády Ignác Technikum és Szakképző Iskola, a Pápai SZC Jókai Mór Közgazdasági Technikum és Kollégium** felnőtteknek hirdetett képzésén minden 16. életévét betöltött személy részt vehet. Technikumi szakmai oktatásba az érettségivel rendelkezők, szakképző iskolai szakmai oktatásba pedig azok kapcsolódhatnak be, akik a középiskola tizedik évfolyamát teljesítették. A szakmai képzésben való részvétel feltételeit és a képzés időtartamát a Programkövetelmények (PK) határozzák meg. A **Balassi Bálint Gimnázium** Pápai Tagintézményében esti munkarend szerinti gimnáziumi oktatás folyik. Céljuk, hogy érettségi megszerzésével képessé tegyék az ott végzőket további tanulmányokra, pályamódosításra. A Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya biztosítja a felnőttek foglalkoztatáshoz való esélyét, munkaerő-piaci képzések, munkatanácsadás, munkaközvetítés formájában.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

3.2.9. számú táblázat - Mélyszegénységben élők és romák saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás

Év	Közfoglalkoztatásban résztvevő száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma
2015	257	1,2	64
2016	313	1,5	78
2017	230	1,1	58
2018	149	0,7	57
2019	85	0,4	49
2020	60	0,3	26
2021	51	0,2	25

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzat minden törekvése arra irányul, hogy mind az önkormányzati fenntartású intézményeiben, mind pedig a városban jelen lévő egyéb munkáltatókkal álló jogviszonyban maradéktalanul érvényesüljön az egyenlő bánásmód elve. Tapasztalatok szerint az elhelyezkedési nehézségek oka alapvetően az alacsony iskola végzettség, a szakmai tapasztalat hiánya.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Századunk talán legnagyobb kihívása az, hogy a digitális forradalomnak köszönhetően minden eddignél gyorsabban változó világgal lépést tudjunk tartani. Azok, akik érdeklődésüknél fogva eleve nyitottak az új technológiák felé, nagyobb sikerrel veszik az ezzel járó akadályokat is. Gondolnunk kell azonban azokra is, akik – akár azért, mert koruknál fogva nem tartozik az érdeklődési körükbe, vagy azért, mert elmaradottabb térségben élve egyszerűen nem jutnak hozzá az ezzel kapcsolatos ismeretekhez és eszközökhöz – segítségre szorulnak ezen a területen. A Covid járvány alatti kényszerűen bevezetett digitális oktatás óriási feladat elé állította a gyerekeket, a szülőket és a pedagógusokat egyaránt. A digitális eszközök használata az iskolás korosztálynak könnyebben megy, mint a körülöttük élő felnőtteknek, akik nem a digitális korban szocializálódtak. A kihívás így is óriási volt, nyilvánvalóvá vált az, hogy a gyerekeket fel kell készíteni az online oktatási platformok használatára (pl. Google Meets, Classroom).

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli ellátások

Az Szt. szerint szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- a) a járási hivatal - a törvényben meghatározott feltételek szerint -
 - aa) időskorúak járadékát,
 - ab) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
 - ac) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
 - ad) gyermekek otthongondozási díját,
 - ae) ápolási díjat
- b) a képviselő-testület - a törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint - települési támogatást állapít meg.

Természetbeni ellátások

Az Szt. alapján természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal alanyi és normatív közgyógyellátást és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

Pápa Város Önkormányzatának Képviselőtestülete (a továbbiakban: Képviselőtestület) a törvény felhatalmazása alapján, az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén az alábbi ellátásokat biztosítja:

a) rendszeres települési támogatás

- települési lakhatási támogatás
- települési gyógyszer-támogatás
- települési gyermekétkeztetési kedvezmény

b) rendkívüli települési támogatás: eseti jelleggel kell megállapítani a

- a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, vagy az időszakosan, illetve tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személy részére,
- a temetési segély.

A Képviselőtestület **eredeti jogalkotói hatáskörében** az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek esetén temetési kölcsönt biztosít.

Álláskereső támogatása

Az álláskereső kérelmére álláskereső ellátását, ezen belül az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresői járadékot**, az Flt. 30. §-a szerint **nyugdíj előtti álláskeresői segélyt** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az Flt. 39. § (2) bekezdése szerinti, a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap, a Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alap célja a foglalkoztatáshoz, a munkanélküliséghez, a képzési rendszer fejlesztéséhez kapcsolódó pénzeszközök összevonásával, egységes kezelésével

- az álláskereső ellátásának biztosítása,
- a foglalkoztatás elősegítése, a munkahelyteremtés, a munkahelymegőrzés, a munkaerő alkalmazkodásának és az álláskereső munkához jutásának támogatása,
- a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek munkavállalói szociális biztonságának elősegítése,
- a képzési rendszer fejlesztésének támogatása,
- hozzájárulás a korengedményes nyugdíj helyébe lépő korhatár előtti ellátás kifizetésének részbeni finanszírozásához,
- az egyes alaprészekből finanszírozott ellátások, támogatások működtetésével kapcsolatos kiadások fedezetének biztosítása.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskereső száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	706	6,66%	182	25,77
2016	498	4,79%	156	31,32
2017	378	3,69%	147	38,88
2018	427	4,27%	172	40,28
2019	518	5,28%	203	39,18
2020	569	5,53%	204	35,85
2021	415	5,94%	174	41,92

Forrás: TeIR

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	125	17,7	n.a.	-	307	43,4
2016	93	18,6	n.a.	-	249	50,0
2017	51	13,4	91,82	24,2	198	52,3
2018	47	11,0	50,21	11,7	219	51,2
2019	54	10,4	50,15	9,6	257	49,6
2020	55	9,6	73,2	12,8	259	45,5
2021	43	10,3	50,09	12,2	217	52,2

Forrás: TeIR

Aktív korúak ellátása

Az Szt. 33. § (1) bekezdése szerint az **aktív korúak ellátása** a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
 - aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
 - aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy
 - akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
 - akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
 - aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
 - akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,
- feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az Szt. 35. § (1) bekezdése szerint az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították - a 37. §-ban foglaltak szerinti kivétellel - **foglalkoztatást helyettesítő támogatásra** jogosult.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	42,93
2018	46,31
2019	46,79
2020	47,83
2021	42,56

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az Szt. 37. § (1) bekezdése alapján az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

a) **egészségkárosodott személynek** minősül, vagy

b) **14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel** - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra** jogosult.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

Év	Lakás-állomány db	Épített lakások száma db	Épített lakások száma 1000 lakásra db	1-2 szobás lakások aránya %	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya %	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya %
2015	13727	0	0	49,8	100	100
2016	13735	20	1,46	49,74	100	100
2017	13778	50	3,63	49,64	100	100
2018	13798	24	1,74	49,59	99,71	100
2019	13848	54	3,9	49,47	99,59	100
2020	13891	43	3,1	49,31	99,334	100
2021	13902	11	0,79	49,27	n.a.	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás állomány

3.4.2. számú táblázat – Bérlakás és szociális lakásállomány

Év	Lakás- állomány (db)	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakás- állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
2016	13 735	552	36	522	36	0
2017	13 778	531	36	512	36	0
2018	13798	507	14	313	14	0
2019	13848	487	14	277	14	0
2020	13891	482	12	268	12	0
2021	13902	473	12	252	12	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 28/2013. (XI.14.) önkormányzati rendelete alapján a jegyző látja el az önkormányzati tulajdonú lakások bérbeadásával, kezelésével kapcsolatos feladatokat.

A pápai bérlakás állományból 101 összkomfortos, 283 komfortos, 28 félkomfortos, 47 komfort nélküli, 4 pedig szükséglakás. 2022. novemberében a bérbevételi ajánlatot tevők száma 1 fő volt. A jegyző 2018-2020 között 85 lakás bérbeadása céljából írt ki pályázatot. Ezen túl folyamatosan ellenőrzi a lakbérek megfizetését. Elmaradás esetén – felszólítást követően – a bérleti szerződést felmondja és intézkedik a bérlakás kiürítéséről, valamint a hátralék behajtásáról.

Az Önkormányzat fenntartja a Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállását, amely **28 férőhelyen** működik. Az Egyesített Szociális Intézmény információi szerint az utcán 5 fő tartózkodik életvitelszerűen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Pápa város területén található, lakáscélra használt, nem lakáscélú ingatlanokról az Önkormányzatnak nincs tudomása.

d) lakhatást segítő támogatások

A pénzbeli és természetben nyújtott szociális, valamint a gyermekek és a fiatal felnőttek rászorultságára tekintettel nyújtható ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló önkormányzati rendelet alapján **települési lakhatási támogatást** kell megállapítani a szociálisan rászoruló személynek az általa lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások - villanyáram, víz- és a gázfogyasztás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díja, a lakbér vagy az albérleti díj, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztőrésze, a közös költség - viseléséhez. Települési lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 71.250 forintot.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2015	n.a.	0
2016	n.a.	0
2017	1599	135
2018	1396	22
2019	1573	91
2020	1334	61
2021	928	26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

e) eladósodottság

Pápán adósságcsökkentési támogatás nincs.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Öreghegy, Kishegy, Törzsökhegy (zártkertes övezetek): sokan kiköltöztek az ott vásárolt hétvégi házaikba és állandó otthlásra rendezkedtek be. Számukra problémát jelenthet a munkahelyükre, nem ritkán iskolába és óvodába való eljutásuk. A hegyek aljában található buszmegállókból a közszolgáltatások közösségi közlekedés igénybevételével elérhetőek.

A legfőbb oda vezető út betonos ugyan, de a belőle leágazó utcák sokasága csak köves murvás borítású, ami télen megnehezíti az ott élők életkörülményeit. Az Öreghegy és a Kishegy ivóvízhálózata kiépült, a szennyvízelvezetés azonban hiányzik. A villamosenergia szolgáltatás biztosított. Vezetékes gázszolgáltatás nincs.

Pálháza puszta: A jelenleg külterületen lévő egykori majorok, cselédházak és volt gazdasági épületekhez tartozó szolgálati házak pl. Pálháza puszta vízellátása nem megoldott, ide lajtoskocsin szállítják a szükséges vízmennyiséget. Az itt élők az ingatlanokat fával vagy palackos gázzal fűtik, az áramszolgáltatás biztosított. A városban biztosított közszolgáltatások autóbusszal elérhetőek, a megállóhoz földes-murvás út vezet. Az Önkormányzat az itt élők kérésére fedett buszmegállót építtetett.

Hódoska major: Külterületen elhelyezkedő szegregátum. A víz- és villamosenergia szolgáltatás biztosított. A lakásokban palackos gázzal, vagy fával fűtenek. A közszolgáltatások közösségi közlekedéssel érhetőek el. A legközelebbi buszmegálló többszáz méterre van, amit közúton kell megközelíteni.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Pápa Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája szerint a városban 6 szegregált és szegregációval veszélyeztetett terület volt. Az Önkormányzat megítélése szerint ezek többsége nem mutat jelentősebb eltérést a település többi részéhez képest, mivel a város szövetének integráns részét képezik.

Kivételt jelent azonban a város peremén elhelyezkedő két területegység, amelyek megfelelnek a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia módszertana szerinti definíciónak, mely szerint „szegregátumnak nevezzük azokat az esetenként városrésznyi, más esetben néhány utcára kiterjedő városi (lakó)területeket, ahol bizonyos társadalmi státuszt jelölő és életminőséget jellemző mutatók jelentősen kedvezőtlenebbül alakulnak a város átlagánál. A szegregátumokban jellemzően a fizikai környezet leértékelődő és az infrastruktúra hiányos, illetve a városban tapasztalhatónál rosszabb állapot jellemzi azokat. A szegregátumokban alacsony arányú a vállalkozói aktivitás, és a fejlesztések jellemzően külső forrásokból valósulnak meg”. Pápán két szegregátum azonosítható.

A **Rigó lakótelep** a város belterületének északkeleti részén, a belvárostól 2 kilométerre helyezkedik el.

- A szegregátum lakónépessége 102 fő, 2011-hez képest 92 fővel kevesebb. A demográfiai változás enyhe öregedést mutat, de a 60 évnél idősebb korosztály nagysága még mindig a legkisebbnek számít (2011: 5,2%; 2022: 10,8%). Az eltelt időszak alatt a 0-14 évesek aránya 28,9%-ról 26,5%-ra (27 fő), az aktív korúak aránya 66%-ról 62,7%-ra változott. Összességében még mindig fiatalos korszerkezettel rendelkezik a Rigó lakótelep.
- A humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a szegregátum területén élők számára is biztosított, így a gyerekek integrált oktatásban részesülnek. Ezt egészíti ki az időközben megalakult Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont, amely többek között internetelérhetőséget is nyújt a helyiek számára.
- Az 1950-es években épült lakótelep lakásállománya jelentősen leromlott, 73,4%-a (47 db) komfort nélküli, a 64 lakás többsége magántulajdonban van.
- Időközben az önkormányzati tulajdonba kerülő lakások közül kettőt lebontott a város.
- A közüzemi hálózat a lakótelepen kiépült (villany, gáz, ivóvíz), de a felhalmozott tartozások miatt sok lakásban felfüggesztették a közműszolgáltatást.
- A lakótelep közterületének állapota elhanyagolt, rendezetlen, jelentős problémát okoz az illegálisan elhelyezett nagy mennyiségű hulladék.

A lakótelepen **megvalósult beavatkozások** közül a Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont létesítése, és annak fenntartása jelenti a legnagyobb előrelépést. Emellett a rossz állapotú házak elbontása, tereprendezés, szemétyűjtés, kamerarendszer telepítése és a szolgáltatóházban tartott programok (előadások és képzések) említhetőek meg, amelyek hozzájárultak a szegregátum felszámolásának folyamatához.

A városban működő **antidiszkriminációs jelzőrendszer** működtetését és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek **integrált oktatását célzó beavatkozás** szintén érinti a lakótelepen élőket, azonban a megvalósult intézkedések ellenére a telep életkörülményeiben számottevő **változás** nem történt, a terület szegregált helyzete továbbra is megmaradt. Mivel a lakótelep lakosságának közel 30%-a 14 év aluli, ezért a **beavatkozási szükségletek** között külön hangsúlyt kell fordítani a fiatalok oktatására és szemléletformálására.

Ennek érdekében a szolgáltatóház további működtetése kulcsfontosságú, mivel az a képzési programokat helyben képes biztosítani.

A lakókörnyezet rendezése érdekében indokolt a lelakott épületek elbontása, a zöld területek megújítása és az illegális hulladék felszámolása.

3.5.1. számú táblázat - A Rigó lakótelep lakosságának és lakáshelyzetének változása (2011, 2022)

Szempont	Mutató	2011	2022
Demográfia	Lakónépesség száma	194 fő	102 fő
	Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	28,9%	26,5% (27 fő)
	Lakónépességen belüli 15-59 évesek aránya	66,0%	62,7% (64 fő)
	Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	5,2%	10,8% (11 fő)
Lakhatási helyzet	Lakásállomány	86 db	64 db
	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	30,2%	75 %
	Komfort nélküli, félkomfortos és szükségslakások aránya a lakott lakásokon belül	29,8%	
	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	14,3%	
	Komfortos (gázfűtéses)		17 db (26,5 %)
	Komfort nélküli		47 db (73,4 %)
	Önkormányzati tulajdonú:		21 db
	Magán tulajdonú:		43 db
	Lebontva		2 db (önkormányzati tulajdonú)

Forrás: ITS, városi adatszolgáltatás

Hódoska major

Pápa legkedvezőtlenebb állapotban lévő szegregált területe a **Hódoska major**, amely a város belterületén kívül, a 832-es számú útvonal mellett fekszik. A többnyire roma lakossággal rendelkező szegregátum szociális, foglalkoztatási és képzettségi viszonylatban jelentősen elmarad a város más területén mért adatoktól. Lakónépessége 2022 elején 23 fő volt.

A városi szolgáltatások elérhetősége ugyan biztosított, de a major külterületi fekvéséből adódóan nehezen elérhető. A Rigó lakótelepen létrehozott szolgáltatóház a Hódoska major lakói számára is igénybe vehető, de a két szegregátum között lévő közel 3 kilométeres távolság miatt ez nehezen valósul meg.

A lakások állapota lepusztult, külterületi fekvéséből adódóan a közműhálózat (a villamosenergia-hálózat kivételével) nem érinti.

A lakásállomány 13 db, melyből hármat lakhatatlan állapota miatt időközben lebontottak. A megmaradt lakások vegyes tulajdonban vannak, mindegyik komfort nélküli.

A Rigó lakótelephez hasonlóan a szemétfelhalmozódás, a rendezetlen épített környezet és az egészségre káros lakóköörülmények miatt a tereprendezés és az épületállomány felszámolása szükségszerű.

A **megvalósult beavatkozások** csak a rossz állapotú házak elbontására korlátozódott, külön a majort érintő más beavatkozás nem történt. A Rigó lakótelepen működő szolgáltatóház felzárkóztató programjai az itt lakók számára is nyitottak, de ehhez hasonló program helyben nem működik.

Az átfogó beavatkozások közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált oktatása és az antidiszkriminációs jelzőrendszer fenntartása egyaránt érvényes a major lakóira.

A megvalósult beavatkozások hiánya miatt a **változás mértéke** sem jelentős. A Hódoska major szegregált státusza erősödött, a helyiek életkörülményei pedig tovább romlottak.

A Hódoska majort érintő **szükséges beavatkozások** a szegregátum felszámolására, a tereprendezésre, a zöld felületek növelésére, az illegális szemétkerakók megszüntetésére és a tarthatatlan épületállomány elbontására irányulnak.

Mivel az itt élők többsége gyermek, így növelni kell a felzárkóztató és oktatási programok számát, valamint a fiatalok részvételi hajlandóságát.

3.5.2. számú táblázat - A Hódoska major (külterület) lakosságának és lakáshelyzetének változása (2011, 2022)

Szempont	Mutató	2011	2022
Demográfia	Lakónépesség száma	61 fő	23 fő
	Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	37,7%	56,5 % (13 fő)
	Lakónépességen belüli 15-59 évesek aránya	59,0%	43,5 % (10 fő)
	Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	3,3%	0%
Lakhatási helyzet	Lakásállomány	13 db	10 db
	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	84,6%;	100 %
	Komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül	83,3%;	100 %
	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	50,0%.	
	Komfort nélküli		100% (10 db)
	Önkormányzati tulajdonú:		7 db
	Magán tulajdonú:		3 db
	Lebontva		Lebontva: 2 db (1 db önkormányzati és 1 db magántulajdonú)

Forrás: ITS, városi adatszolgáltatás

Közösségi szolgáltató intézmények

Pápa város intézményrendszere a város minden lakója, így a szegregátumokban élők számára is elérhető és teljes: lefedi a bölcsődei, óvodai, általános iskolai, középiskolai területeket is.

A városban a bejelentett lakcím szerinti körzethez tartozó intézmény látja el a köznevelési feladatokat (óvoda, általános iskola). A középiskola nem kötött a lakcímhez, így a fiatalok eldönthetik, hogy mely intézményben kívánják folytatni tanulmányaikat.

A szociális intézmény integrált, gyakorlatilag a születéstől a halálig biztosít valamilyen ellátást és valamennyi pápai lakos számára elérhető.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 13. § (1) bekezdés 4. pontja alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások.

Az **egészségügyi alapellátásról** szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

A Képviselőtestület Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének Pápa város egészségügyi alapellátási körzeteiről szóló 22/2012. (X.25.) önkormányzati rendeletében 12 felnőtt háziorvosi, 6 házi gyermekorvosi és 6 fogászati körzetet alakított ki. Emellett 6 iskolaorvosi, 6 iskolavédőnői és 10 területi védőnői körzetben történik a feladatellátás, négy védőnői tanácsadó és kilenc iskolaorvosi rendelő áll a rendelkezésükre.

A városban valamennyi fogorvosi körzet betöltött, ugyanakkor 2 házi gyermekorvosi és 4 felnőtt háziorvosi körzet tartósan betöltetlen.

A Pápa, Anna tér 11. szám alatt felnőtt ügyelet, az Anna tér 10. szám alatt - meghatározott időben - gyermekorvosi ügyelet működik.

A gyermekorvosi ügyelet hétköznap 17.00-20.00 óráig tart, hétvégén és munkaszüneti napon önálló gyermekorvosi ügyelet nincs, központi ügyelet keretében történik a gyermekek ellátása. A fennmaradó időben - megállapodás alapján - a Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő Gyermekosztálya is lát el betegeket. A gyermekorvosi ügyeletet - feladat-ellátási szerződéssel rendelkező - 4 házi gyermekorvos látja el.

A központi ügyelet hétköznap 16.00-08.00 óráig, hétvégén és munkaszüneti napon 24 órában működik. Az ügyeleti ellátásban 9 fő háziorvosnak van kötelezettsége, akik különböző intenzitással vesznek részt az ellátásban, hétvégén és ünnepnapokon külső cég biztosítja az ellátást.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálat	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálat	A házi gyermek-orvosok által ellátott szolgálatok	Gyógyszer-tárak és fiók-gyógyszertárak száma	Közgyógy-ellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	12	6	10	n.a.	n.a.
2016	0	12	6	10	n.a.	n.a.
2017	0	12	6	10	546	90,57
2018	0	12	6	10	596	92,23
2019	0	12	6	10	585	52,17
2020	0	12	6	10	548	57,99
2021	0	12	6	10	519	57,27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fekvőbeteg és járóbeteg szakellátás

Pápa város és a térség fekvőbeteg és járóbeteg szakellátását a Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő látja el.

3.6.2. számú táblázat - Gróf Esterházy Károly Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő struktúrája

Osztály	Ágyszám
Belgyógyászat	60
Sebészet	29
Fül-orr-gégészeti	12
Gyermekegyógyászat	15
Szülészeti-nőgyógyászat	15 (10+5)
Intenzív Terápiás Osztály	6
Sürgősségi Betegellátó Osztály	4
Szemészet, Urológia (egynapos ellátás)	0
Ápolási	75
Krónikus	30
Mozgásszervi rehabilitáció	30
Aktív összesen	141
Krónikus összesen	135
Nappali kórház (mozgásszervi)	12

Forrás: Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő

3.6.3. számú táblázat - Elbocsátott fekvőbetegek (fő)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
9227	9191	8523	8514	8708	5980	6961

Forrás: Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő

Egészségügyi alapellátás (háziiorvosi, házi gyermekorvosi és védőnői ellátás) vonatkozásában a szegregátumban élők a lakcímük szerint illetékes házi- és gyermekorvosi körzet szolgáltatásait vehetik igénybe, mint bármelyik pápai lakos. A védőnők kiemelt figyelmet fordítanak a 0-3 éves korosztályra. A lakónépességhez képest magasabb a művi vetélések száma, ezért nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani a születés-szabályozásra, családtervezésre.

A cigány népesség átlag életkora jelentősen alacsonyabb az országos átlagnál, amelynek egyik oka, hogy a szűréseken nem, vagy csak ritkán vesznek részt, illetve elmulasztják a kontrollvizsgálatokat.

Életmódjuk miatt gyakori a tüdőbetegség (rendszeres dohányzás, alulöltözöttség), valamint a szív- és érrendszeri megbetegedés is. A személyi higiéné hiánya a gyermekek esetében gyakoribb (fejtetvesség, rüh és egyéb bőrbetegség).

Ezen betegségekről mind a háziorvos, mind a védőnő rendszeresen tájékoztatást nyújt. A település más lakórészeiben élőkhöz viszonyítottnak nem magasabb a háziiorvosi szolgáltatások igénybevételének száma, ellenben gyakoribb az ügyeleti szolgálat igénybevétele, különösen éjszaka.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kisgyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok - a védőnők, gyermekorvosok, és fogorvos közreműködésével – rendszeres megvalósulnak.

Felnőttek részére a tüdőszűrő vizsgálat helyben elérhető, a mammográfia szűrések a megyeszékhelyen zajlanak.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Pápan a Pápa Város Önkormányzata Egyesített Szociális Intézményének telephelyén működik a **Fogyatékosok Nappali Intézménye**, 20 fő engedélyezett létszámmal. Az intézménybe nagyjából családokban élő, középsúlyos és halmozottan sérült ellátott kerül.

Az iskola elvégzése után új közösségre, barátokra találnak azok, akiknek munkavégzésre nincs lehetőségük, további fejlődésük nem biztosított, mozgásterük, kapcsolatrendszerük beszűkült. Az ellátottak átlag életkora 37 év, a nemek aránya 9 nő, 14 férfi. Az iskolai végzettség az ellátottak körében jellemzően valamely speciális általános iskola, amelyben 8, illetve 10 osztályt végeztek.

A **Pápai Gyógy- és Termálfürdő** gyógyászatán a szolgáltatások különlegességét az adja, hogy a modern terápiák és orvostechikai eszközök alkalmazása mellett a pápai gyógyvíz jótékony hatását is kihasználva zajlik a gyógyító munka. A gyógyászati részleg reumatológiai és mozgásszervi rehabilitációs szakrendelés is működik. A betegek egyénre szabott terápiáját szakorvos állítja össze.

Lehetőség van a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által **teljesen támogatott** (fizioterápia, gyógytorna, gyögmasszázs, lézer kezelés, parafangó pakolás, súlyfürdő, glisson, légzésterápia, illetve **részben támogatott** (gyógyvizes gyógymedence, iszappakolás, súlyfürdő, orvosi gyögmasszázs, víz alatti csoportos gyógytorna, 18 éves kor alatti csoportos gyógyúszás) fürdőgyógyászati szolgáltatások igénybevételére is.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az Önkormányzat a szociális étkeztetést a Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézménye Gondozási Központja útján, a gyermekétkeztetést pedig a bölcsődékben és a köznevelési intézményekben az Eatrend Arrabona Zrt-vel kötött vállalkozási szerződés alapján biztosítja.

A szociális étkeztetés és a közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak, és figyelembe veszi a speciális étrend iránti igényeket is.

Az étkezésért fizetendő díjakat az önkormányzat rendeletben állapítja meg, emellett települési támogatás keretében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, középfokú oktatási intézmény nappali rendszerű oktatásában résztvevő gyermek esetén az étkeztetésért fizetendő térítési díj 50 %-át az önkormányzat átvállalja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat a tulajdonában lévő létesítmények közül a Pápai Sport Centrumot, a Városi Sportcsarnokot a hozzá tartozó kültéri kézilabda pályával, a Perutz Stadiont és műfüves pályákat, a Spartacus Sporttelepet, a Várkertfürdőt, a Mézeskalács utcai sportpályát, a Teveli úti sportpályáját, a Fiumei utcai, valamint a Mézeskalács utcai és a városban lévő Sportparkot tekinti a diák-, verseny-, és szabadidősport alapvető bázisainak. Kiemelt figyelmet fordít ezen ingatlanok fenntartására, üzemeltetésére.

Tapolcafürdő, Borsosgyőr, Kéttornyúlak sportpályái a településrészi sportegyesületeket szolgálják ki és a lakótelepi grundokhoz hasonlóan a szabadidősport lehetőségeit bővítik.

Az Önkormányzat rendszeresen támogatja a városban működő sportegyesületeket, amelyek a támogatási szerződés megkötésekor vállalják, hogy minden náluk jelentkező pápai lakost a megfelelő feltételekkel felveszik a tagjaik közé.

Azon sportolók, akik sporttevékenységüket nem szervezett formában végzik, megfelelő terepet találnak az ingyenes szabadidő sportolásra a Várkertben - ahol tornapálya és futókörök állnak rendelkezésre -, az éjjel-nappal nyitva tartó Mézeskalács utcai sportpályán, valamint a napközben szabadon látogatható Spartacus és Teveli út sportpályán, továbbá az említett szabadidő sportparkokban.

2020 júliusában felavatták a város egy újabb sportlétesítményét, a külső-várkerti futópályát, amely az Országos Futópálya-építési Program keretében készült el.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Szt. 56. §-a szerint a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják, mely magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Pápa Város Önkormányzata **Egyesített Szociális Intézményének** alaptevékenysége a személyes gondoskodást nyújtó intézmények működtetése, időskorúak, fogyatékkal élők és hajléktalanok ellátása, szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások, valamint szociális

szakosított ellátások működtetése integrált szervezeti formában. Feladatának tekinti a működési területén élő egyének, családok, csoportok, közösségek szociális és mentális szükségleteinek feltárását és a megoldás elősegítését. Elősegíti a családban a sérült vagy hiányzó funkciók helyreállítását.

Az intézmény alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti megjelölése:

- szociális étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- család- és gyermekjóléti szolgáltatások
- család- és gyermekjóléti központ
- idősök nappali ellátása, demens betegek nappali ellátása
- fogyatékossgal élők nappali ellátása
- időskorúak átmeneti ellátása
- demens betegek átmeneti ellátása
- hajléktalanok átmeneti ellátása
- időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása
- demens betegek tartós bentlakásos szociális ellátása

Az Önkormányzat az Idősök Otthona tartós bentlakások ellátást önként vállalt feladatként látja el.

Ellátási szerződés keretében

- a **Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezet** 14 fő férőhelyet biztosít pápaiak számára a Kánaán-Ház Anya- és Leányotthonban,
- a **Baptista Tevékeny Szeretet Misszió** szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosítja az Új Esély Központ útján.

g) drogprevenációs szolgáltatások

Pápan a **Baptista Tevékeny Szeretet Misszió** egyházi jogi személy (szolgáltató) és Pápa Város Önkormányzata ellátási szerződést kötött pszichiátriai betegek nappali ellátása és szenvedélybetegek nappali ellátása tárgyában. Mindkét szolgáltatást az Új Esély Központ Pápa biztosítja. Az engedélyest a Veszprém Megyei Kormányhivatal a szolgáltatói nyilvántartásba 2022. július 22-én jegyezte be.

A megyeszékhelyen működő Alkohol-Drogsegély Ambulancia Egyesület egészségmegőrző, betegségmegelőző, gyógyító, egészségügyi, szociális és rehabilitációs feladatokat lát el. Járóbeteg ellátást és szenvedélybetegek nappali ellátását nyújtó rehabilitációs intézményként működik, felutas ház programjuk van és a szenvedélybetegek közösségi alapellátását biztosítják. Utóbbi szolgáltatásuk Pápa kistérségében is működik, akár lakókörnyezetben történő segítségnyújtás keretében is.

A szenvedélybetegek kórházi kezelését a Csolnoky Ferenc Kórház Sümegen található Pszichiátriai Centruma, illetve a győri Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház Pszichiátriai, Mentálhigiénés és Addiktológiai Osztálya biztosítja.

A Képviselőtestület ebben az évben fogadta el Pápa Város Drogellenes Stratégiája 2022-2027 című dokumentumot. A Stratégia részletezi azokat a konkrét célokat, amelyeket a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és a város a drogellenes tevékenysége során érvényesíteni kíván, elősegítve ezzel a Fórum által meghatározott feladatok ellátását és a pályázati lehetőségek kihasználását.

Orientálni kívánja a Pápan működő állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezeteket a prevencióra, kezelésre és ellátásra.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások igénybe vétele során senkit nem érhet, az intézmények és szolgáltatók köteles az egyenlő bánásmód követelményeit betartani.

i) előnyben részesítési hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az Önkormányzat a fenntartási időszakot követően is biztosítja a **Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont** működését, amely lehetőséget nyújt az alapvető higiénés szükségletek kielégítésére (mosás, zuhanyozás). Emellett a kisgyermek tanulását ingyenesen igénybevehető internet elérhetőséggel is segíti.

3.6.4. számú táblázat – Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

Pápán nem működik népkonyha.

3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Pápa Város Önkormányzata a feladatkörébe tartozó közművelődési feladatainak ellátásáról a Pápai Platán Nonprofit Kft-vel kötött közművelődési megállapodás és közfeladat ellátási szerződések útján gondoskodik. Ezen közművelődési feladatokat a Kft-n belül a Jókai Mór Művelődési Központ, a Jókai Mór Városi Könyvtár és a Gróf Esterházy Károly Múzeum látja el.

A **Jókai Mór Művelődési Központ** biztosítja a művelődő közösségnek a rendszeres és alkalmasszerű művelődési vagy közösségi tevékenysége végzésének helyszínét és a művelődő közösség számára bemutatkozási lehetőségeket teremt. Biztosítja továbbá a jogszabályban meghatározott közművelődési alapszolgáltatásokat.

A **Jókai Mór Városi Könyvtár** biztosítja az Önkormányzat nyilvános könyvtári ellátással kapcsolatos alapfeladatait. Könyvtári szolgáltatásaival - könyvtári dokumentumok helyben használata, kölcsönzése; könyvtárközi kölcsönzés, területi együttműködés szervezése -, a tevékenységéhez kötődő programjaival és helyismereti dokumentumok gyűjtésével sokrétű feladatot lát el. A könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
14	van	31304	14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A **Gróf Esterházy Károly Múzeum** feladata a múzeum gyűjteményének őrzése, feldolgozása, raktározása, állagvédelme, restaurálása, a gyűjtemény gyarapítása, leltározása. A közművelődési funkció keretében a nagyközönség számára kiállításokat, múzeumpedagógiai foglalkozásokat, nyári táborokat, kézműves foglalkozásokat, kulturális ismeretterjesztő programokat szervez.

A Pápai Platán Nonprofit Kft. látja el az **Esterházy-kastély** üzemeltetését, a kastély turisztikai attrakcióinak, programjainak működtetését, kulturális programokat szervez.

Várkertfürdő: minden korosztály számára kínál pihenési, szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget.

Egyéb a városban működő közművelődési feladatokat ellátó színterek:

- Történelmi egyházak helyi közösségei
- Pápai Református Gyűjtemények intézményei: könyvtár, levéltár, Pannonia Reformata Múzeum
- Városban működő köznevelési intézmények
- Polgári közösségek, alapítványok, egyesületek pld.: Pápai Vadvirág Művészeti Egyesület, Pápai Fúvósok Közhasznú Egyesülete
- Pápai Művelődéstörténeti Társaság
- Petőfi Mozi
- Pegazus Színház

Partnervárosi kapcsolatok: Élénk hatást fejtenek ki a közművelődés területén. A kölcsönösen megvalósuló meghívások, programok számos lehetőséget teremtenek a művészeti együttesek, képzőművészek bemutatkozására.

Média: A kommunikáció és a helyi értékek bemutatás terén fontos szerepe van a város honlapjának, a Pápai Médiacentrum részeként működő Pápa és Vidéke magazinnak, www.papaimediacentrum.hu online felületnek, a Pápa Városi Televíziónak és a legújabb médiumnak, a Rádió Pápanak.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A közösségeknek fontos, lényeges szerepe van az életminőség javításában. Közösségek alatt az emberek olyan összefüggő hálózatait értjük, amelyek a lakóhelyük (település, szomszédság), a napi tevékenységüket legnagyobb mértékben kitöltő elfoglaltságuk (oktatási intézmények), munkájuk (munkahelyük), valamilyen életkori (idősek), demográfiai jellemzőik (nők), esetleg közös problémáikra közös válaszokat kereső (önsegítő csoportok) dimenziók mentén „szerveződnek”.

Polgárok közösségei: Működésük egyre meghatározóbb. Részt vesznek a kultúra közvetítésében, a különböző korosztályok szabadidejének hasznos eltöltésében. Az élet számos területén elismerést hoznak a városnak. A különböző társadalmi rétegek és csoportok érdekeit érvényesítő egyesületek, alapítványok speciális törekvéseik mellett mind jobban erősítik a városban élők lokálpatriotizmusát.

A művészeti, hagyományőrző területet felölelő szervezetek tevékenységükkel, rendezvényeikkel jól kiegészítik a város kulturális kínálatát.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Az Önkormányzat jelentős szerepet vállal a civil szervezetek támogatásában, amelyekkel saját működésüket, illetve a pápai polgárok számára nyújtott szolgáltatásaikat fenntarthatják. Az önkormányzatok és a civil szervezetek egymás természetes szövetségesei, partnerei. A városban élők elégedettségét, a város fejlődését jelentősen befolyásolja kapcsolatuk és együttműködésük minősége. Az Önkormányzat aktív kapcsolatot ápol a városi civil szervezetekkel, a civil szférában tevékenykedő szakemberekkel, városi kulturális rendezvényekbe, projektekbe, fejlesztésekbe való bevonás, közös lebonyolítás útján.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Az Önkormányzat mindig támogató hozzáállást tanúsított az itt élő nemzetiségeknek, hogy lehetőségük legyen bemutatni kulturális sokszínűségüket, legyen szó akár az erre a tematikára felépülő műsorokról vagy zenés estekről. Az Önkormányzat az eseményekhez - igény esetén - helyszínt és technikai háttérrel biztosít.

e) helyi lakossági önszerveződések

Pápán az ifjúsági szervezetek száma alacsony, szerepük a helyi társadalom életében nem meghatározó, kevésbé kiépítettek, formalizáltak; megszólításuk ezért alternatív útvonalon történhet. A lakótelepekhez kötődő szervezetek és a sport köré szerveződő csoportok jól kiépítettek.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Pápa Városi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat részére a települési önkormányzat a Városháza épületében biztosít helyiséget és átvállalja a működési költségek egy részét, emellett segítséget nyújt az adminisztrációban, jegyzőkönyvek készítésében, továbbá fénymásoló is rendelkezésre áll.

A nyertes pályázatainak megvalósítása, a rendezvények (farsang, nyári programok, Márton nap, Hagyományőrző nap stb.) lebonyolítása céljából a város térítésmentesen biztosít helyet a Rigó lakótelepen lévő Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópontban.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Egészségügy : • alacsony részvétel szűrővizsgálatokon • a hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása, amely folyamatos környezet- és egészségterhelési veszéllyel párosul • egyes településrészekben hiányoznak az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételek	1. Egészségügy: • szűréseken való részvétel erősítése, segítése • környezettudatosság fejlesztése (tájékoztatók, közösségi akciók) • Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont igénybevételének erősítése pl. az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez
2. Oktatási, nevelési szolgáltatások: • jellemző az iskolai lemorzsolódás • gyakoriak az osztályismétlések	2. Oktatási, nevelési szolgáltatások: • hátrányos helyzetű iskoláskorúak iskolai lemorzsolódásának és osztályismétlésének csökkentése, felzárkóztató foglalkozások • a magántanulói státusz csökkentése • iskolai közösségi programok, rendezvények (nyílt nap, közösségi- információs programok) számának növelése
3. Képzettség, foglalkoztatás: • alacsony iskolai végzettség • tartós munkanélküliség	3. Képzettség, foglalkoztatás: • képesség, készség- és kompetenciafejlesztő programok • új szakképesítés megszerzése, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően • az általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programokon való részvétel • munkaerőpiacra való visszatérés támogatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	13790	15143	28933	47,66	52,34
0-2 évesek	n.a.	n.a.	692	2,39	
0-14 éves	2005	1888	3893	6,93	6,53
15-17 éves	430	411	841	1,49	1,42

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése szerint **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségslakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdés alapján halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll**,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A Gyvt. 68. §-a alapján

- (1) Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.
- (2) A gyámhatóság - a gyermekjóléti központ javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá
 - a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértési tényállást megvalósító gyermeket és a szabálysértést elkövetett fiatalkorút,
 - b) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
 - c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorút.

A Gyvt. 68/A. § (1) bekezdése alapján ha az oktatási intézmény a Cst. 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti (az adott nevelési évben igazolatlanul mulasztott huszadik óvodai nevelési nap vagy az adott tanítási évben igazolatlanul mulasztott ötvenedik kötelező tanórai foglalkozás után) eset fennállásáról értesíti a gyámhatóságot, a gyámhatóság elrendeli a 16. életévét be nem töltött, védelembe vétel hatálya alatt nem álló gyermekvédelembe vételét.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság felhívja a gyermekjóléti központot a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetenmenedzselésének ellátására és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen **kötelezi a szülőt**, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást, gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet.

Kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát, **intézkedik** - az illetékes szervek bevonásával - a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről, **magatartási szabályokat állapít meg** a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében.

A Család- és Gyermekjóléti Központ és a Család és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységéről készült átfogó beszámoló szerint a gyermekek veszélyeztetettségének leggyakoribb okai a családokban előforduló életviteli, gyermeknevelési problémák, megélhetési nehézségek, elhanyagolás. Emellett előfordult családon belüli bántalmazás, szenvedélybetegség, pszichiátriai betegség is.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2015	117	690
2016	105	756
2017	88	527
2018	108	293
2019	139	390
2020	120	615
2021	139	952

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és a szünidei gyermekétkeztetésnek, meghatározott pénzbeli támogatásnak és a Gyvt.-ben valamint más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2015	946
2016	836
2017	682
2018	592
2019	516
2020	460
2021	477

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat – Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	96	130	226
2016	77	127	204
2017	69	115	184
2018	65	109	174
2019	64	110	174
2020	66	92	158
2021	70	94	164

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Gyvt. 21/B. § alapján az intézményi gyermekétkeztetést **ingyenesen kell biztosítani** a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy nevelésbe vették.

Ingyenes és kedvezményes az intézményi gyermekétkeztetés az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették; rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el.

Térítésmentesen étkezhet az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül; az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben, valamint a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Önkormányzati rendelet alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, középfokú oktatási intézmény nappali rendszerű oktatásában résztvevő gyermek esetén az étkeztetésért fizetendő térítési díj 50 %-át az önkormányzat átvállalja.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

A személyi- adat és lakcímnnyilvántartás adatai szerint 2022. január 1-jén Pápán 30 bevándorolt, 13 letelepedett, 448 egyéb nem magyar állampolgárságú személy él. A gyermekek számáról külön adat nem áll rendelkezésre.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

A gyermekek számáról külön adat nem áll rendelkezésre.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Pápa kisvárosias adottságából adódóan a városon belül jelentős távolságok nincsenek, ezért 2 kilométeren belül minden közszolgáltatás elérhető, még a szegregátumokból is.

A város **hátrányos helyzetű csoportjainak általános helyzetét** meghatározza, hogy az egészségügyi alapellátáshoz, az oktatási-nevelési intézményekhez és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés számukra is biztosított. A **társadalmi jelenségek** kapcsán kiemelendő a szegregátumok lakosság számának csökkenése, amely a születésszám visszaesésére és az elköltözésekre vezethető vissza. A kikötözők többsége a visszatérés szándéka nélkül hagyja el a városrészt; lakhelymódosításuk főleg a leromlott lakásállományra vezethető vissza. A nehéz anyagi körülmények között élő családok egyrésze átmenetileg külföldön keresi a boldogulás lehetőségét, de hónapok múltán visszatérnek a városba. Ezzel kapcsolatban gyakori problémát jelent, hogy erről nem tájékoztatják a köznevelési intézményeket.

A szegregált területek **infrastruktúrája** erősen hiányos, a közüzemi tartozások miatt a szolgáltatások esetenként szünetelnek. A lakhatási körülmények rosszak, kis alapterületű, leromlott állagú épületekben laknak. A lakókörnyezet rendezetlen, szemetes, játékra, szabadidő eltöltésére alkalmatlan. Az eddigi beavatkozások (képzések, felvilágosító programok, foglalkoztatások) nem vezettek tartós eredményre.

A gyermekek körében az iskolai lemorzsolódás kockázata magas, emiatt a szegregátumban élő diákok többsége nem szerzi meg a munkavállaláshoz szükséges képzettségi szintet. Jelentős probléma a szegregátumok területén tapasztalt leromlott egészségügyi állapot, fertőzőes megbetegedések, családon belüli bűnelkövetés, drog és egyéb addiktív szerek használata. Súlyos problémát jelent a szegregált területeken tapasztalt illegális szemétkerakás jelensége, amelynek helyzete nem javult.

A leromlott lakásállomány, a felhalmozódott hulladék és a leromlott környezet miatt a **szegregátum** felszámolása és a lakhatatlan épületek elbontása a hosszútávú cél.

A **beavatkozási szükségletek** között kiemelt fontosságúak az oktatási tanfolyamok, kompetenciafejlesztések és a munkavállalást ösztönző programok szervezése. Hangsúlyt kell fektetni az általános iskola utolsó négy évfolyamának sikeres befejezésére és a versenyképes szakképesítés megszerzésére, valamint az ezt támogató szociális szakemberek továbbképzésére és szakmaközi hálózat fejlesztésére. Az iskolai lemorzsolódás mértékének csökkentése érdekében tanoda létrehozása szükséges, amely növeli a fiatalok felzárkózási esélyeit, erősíti a továbbtanulási szándékot és lehetőséget teremt a szabadidő minőségi eltöltésére.

Kiemelt szerepe van a szegregált területen működő Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópontnak, amely helyben biztosítja a komplex humán szolgáltatások elérhetőségét.

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	18	833	46,27
2016	19	833	43,84
2017	18	760	42,22
2018	17	750	44,11
2019	19	782	41,15
2020	17	821	48,29
2021	15	779	51,9

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Egészségügyi Alapellátási Intézet

A védőnő személyes és közösségi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése, korai felismerése, valamint egészségfejlesztés céljából a várandós anyák, a 19. életévüket be nem töltött személyek, valamint a családtervezés időszakában lévők számára.

A városban 10 területi védőnői körzet működik, minden körzet betöltött. A területi védőnő feladata a várandós anyák gondozása, tanácsadás kismamáknak, a kisgyermek gondozása a születéstől az általános iskolai tanulmányok megkezdéséig (óvodákban szűrővizsgálatok végzése, életkorhoz kötött védőoltások szervezése, lebonyolítása, jelentések készítése).

A védőnők feladataikat önállóan végzik, de együttműködnek a házi gyermekorvosokkal, iskolaorvosokkal, szülész-nőgyógyászokkal és a család- és gyermekjóléti szolgálattal.

A területi védőnők tavasszal és ősszel szülésre felkészítő tanfolyamot szerveznek a városban.

Az **iskolavédőnők** a 6-18 éves, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók iskola-egészségügyi ellátásában vesznek részt. Közreműködnek az iskolai egészségfejlesztési programokban, ellátják a tanulók védőnői szűrővizsgálatát, szervezik az iskolaorvosi vizsgálatokat, iskolai kampányoltásokat, szükség esetén kapcsolatot tartanak a szülőkkel.

Az iskolavédőnők saját munkatervüket, illetve az ellátott iskolák igényeit és az intézménybe járók életkorát figyelembe véve egészségfejlesztő foglalkozásokat, vetélkedőket, egészségnapokat tartanak és részt vesznek az iskolanapi rendezvényeken.

A városban 6 iskolavédőnői körzet működik, ebből 5 teljes állású, 1 körzet a létszám alapján 20 órára finanszírozott a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által. A részállású körzet helyettesítéssel működik, két iskolavédőnő látja el a feladatot. Egy területi védőnő és két iskolavédőnő GYES-en van, az ő körzeteiket is helyettesíteni kell.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Pápán az Önkormányzat 6 házi gyermekorvosi körzetet alakított ki, amelyből 2 tartósan betöltetlen. A feladatok ellátása helyettesítéssel biztosított.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermek- orvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	12	6	41092	0
2016	0	12	6	41288	0
2017	0	12	6	41149	0
2018	0	12	6	39709	0
2019	0	12	6	40656	0
2020	0	12	6	30669	0
2021	0	12	6	34659	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja. Az SNI szakvéleménnyel rendelkező gyermekek óvodai elhelyezésében továbbra is az integrálás a cél. A Pápai Városi Óvodák gyógypedagógus alkalmazásával közvetlenül biztosítja megsegítésüket, támogatva ezzel a többoldalú fejlesztést.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Pápán, mint **járasközpont** Család- és Gyermekjóléti Központ és Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működik, az Önkormányzat által fenntartott Egyesített Szociális Intézmény szervezeti egységeként.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőinek feladata Pápa város területén a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal összehangolva szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatok ellátása.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatást a szülők életviteli és gyermeknevelési problémák, megélhetési nehézségek, magatartás és teljesítményzavar, szenvedélybetegség, egészségügyi problémák, intézménybe történő beilleszkedési nehézségek miatt veszik igénybe.

Pénzbeli, természetbeni gyermekjóléti alapellátások közé tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a gyermekétkeztetés, a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás.

Az önkormányzat rendeletében foglalt feltételek fennállása esetén a polgármester **eseti jelleggel rendkívüli települési támogatást** nyújt a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, vagy az időszakosan, illetve tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek vagy családok részére.

További támogatásként a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, középfokú oktatási intézmény nappali rendszerű oktatásában résztvevő gyermek esetén az étkezésért fizetendő térítési díj 50 %-át az Önkormányzat átvállalja.

A jogszabályoknak megfelelően az Önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. Ingyenes szünidei étkeztetést 2021. évben nem kértek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének és a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2022. évben 322 gyermek volt jogosult.

A kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatásban augusztus hónapban 479, november hónapban 294 gyermek részesült, mindösszesen 4.706.000 forint összegben. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg a hátrányos helyzet megállapítását 11 gyermek, a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását 43 gyermek törvényes képviselője kérelmezte.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat rendszeresen közreműködik az adományok kezelésében. Az Élelmiszerbank Egyesület és a Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezet szervezésében 5 városi intézmény és egyház kap heti rendszerességgel a pápai Tesco és Aldi áruházakban előző nap megmaradt árukészletből péksüteményt, zöldséget és gyümölcsöt. A résztvevők a látókörükben élő személyeknek még aznap kiosztják a csomagokat a rászorultság vizsgálatának mellőzésével. Heti rendszerességgel 50-70 család részesül élelmiszer csomagban.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködik más támogatóktól - Ordo Militaris Teutonicus, Szent Benedek Karitás, Máltai Szeretetszolgálat, lakosság – érkezett adományok fogadásában és kiosztásában is.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2015	226	215
2016	226	226
2017	226	226
2018	226	212
2019	236	230
2020	236	213
2021	236	172

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	21	21	0	0	247	236
2016	0	0	28	28	0	0	254	254
2017	0	0	28	28	0	0	254	254
2018	0	0	28	30	0	0	254	242
2019	0	0	28	25	0	0	264	255
2020	0	0	28	26	0	0	264	239
2021	0	0	42	28	0	0	278	190

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A gyermekek bölcsődei felvétele a jelentkezés sorrendjében történik, de érvényesül az az alapelv, hogy előnyt élvez az a gyermek, akit munkavállaló egyedülálló szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja, akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú hozzátartozója nevel, akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

A családi bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet **51/F. §-a alapján**

- (1) A családi bölcsődében - a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel, a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek nevelhető, gondozható.
- (2) A családi bölcsődében, ha
 - a) egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb négy gyermek,
 - b) kizárólag sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb két gyermek nevelhető, gondozható.
- (3) A családi bölcsődében, ha a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy mellett segítő személyt is alkalmaznak, és
 - a) sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket nem látnak el, legfeljebb nyolc gyermek,
 - b) egy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb hét gyermek,
 - c) két sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb hat gyermek,
 - d) három sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb öt gyermek,
 - e) kizárólag sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermeket látnak el, legfeljebb négy gyermek nevelhető, gondozható.

A családi bölcsőde szakmailag támogatott és ellenőrzött, működési engedély alapján dolgozik, ezzel is garantálja a gyermekek fejlődéséhez és jó közérzetéhez szükséges környezetet.

f) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekjóléti központ szolgáltatásait az Egyesített Szociális Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központja és Család- és

Gyermekjóléti Szolgálat útján biztosítja. A Családok Átmeneti Otthona szolgáltatást úgy teljesíti, hogy ellátási szerződést kötött a Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezettel. A gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat fenntartásában működő Pápai Egyesített Bölcsődék látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, mely a prevenciós munka első számú eszköze. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és problémák mentén történik. A jelzőrendszer tagjai számára folyamatosan lehetőség nyílik a jelzőrendszeri szakmaközi megbeszéléseken a problémák megvitatására, az együttműködés még hangsúlyosabbá tételére.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások az otthont nyújtó ellátás, az utógondozói ellátás és a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések, melyek a gyámhivatalok hatáskörébe tartoznak: a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása, b) a védelembe vétel, c) a családba fogadás, d) az ideiglenes hatályú elhelyezés, e) a nevelésbe vétel, f) a nevelési felügyelet elrendelése, g) az utógondozás elrendelése, h) az utógondozói ellátás elrendelése, i) a megelőző pártfogás elrendelése.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben lévő szülők rendkívüli települési támogatást kaphatnak. Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetnek minősül, ha a kérelmező

- a) tartós betegsége, vagy rokkantsága miatt a családjában jelentős jövedelemkiesés következett be és egyszeri kiadásra kényszerül,
- b) megbetegedése miatt egyszeri, jelentős mértékű gyógyszerköltsége vagy gyógyászati segédeszköz beszerzése miatt jelentős kiadása keletkezik,
- c) bűncselekmény áldozatává vált és anyagi segísége szorul.

Létfenntartási gondnak kell tekinteni, ha a kérelmező

- a) részére megállapított rendszeres pénzellátásának kifizetése valamely ok miatt késik,
- b) elhunyt személy eltemettetéséről köteles gondoskodni,
- c) válsághelyzetben lévő várandós anya és gyermekének megtartásához anyagi támogatásra szorul,
- d) a gyermek fogadásának előkészítéséhez szükséges egyszeri kiadásokat nem tudja fedezni,
- e) a nevelésbe vett gyermekével való kapcsolattartást nem tudja teljesíteni,
- f) a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt támogatásra szorul,
- g) a tüzelőanyag biztosításáról nem tud gondoskodni,
- h) családját a közüzemi szolgáltatás megszűnése vagy a lakhatás elvesztése fenyegeti

A pénzbeli támogatás mellett a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a rászorulóknak további természetbeni támogatást biztosít élelmiszer és tűzifa formájában, valamint segítséget nyújt a gyógyszerek kiváltásában is. Emellett **gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat** működik, amelynek célja a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

Előfordulhat, hogy ezek az ellátások és alapszolgáltatások nem elégségesek a krízishelyzet kezelésére. A **gyermekek átmeneti gondozásának** célja, hogy az átmenetileg rövid időre ellátatlanul maradó gyermekek lehetőleg ne kerüljenek a szakellátásba, valamint speciális

segítséget nyújtson a szociálisan, mentálisan teljesítőképességük határára sodródott szülőknek, gyermekeknek problémáik időben történő felismerésében, kezelésében. Pápán nincs gyermekek átmeneti otthona, azonban a **családok átmeneti otthona** teljes körű szolgáltatást nyújt a gyermekes családoknak.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A diáksport nagy népszerűségnek örvend, az ennek megszervezésével járó feladatokat nagyon jól ellátják az iskolai testnevelők, emellett számos egyesület biztosít lehetőséget a sportolásra.

A lakosság mozgásra ösztönzését szolgálják az elmúlt időszakban megvalósított beruházások is. A diák- és szabadidősport legfontosabb bázisai a Pápai Sport Centrum, a Városi Sportcsarnok, a Perutz Stadion, a Várkertfürdő. Ingyenes szabadtéri sportolásra biztosít lehetőséget a várkerti tornapálya és futókör, valamint az éjjel-nappal nyitva tartó Mézeskalács utcai sportpálya, valamint a napközben szabadon látogatható Spartacus és Teveli úti sportpálya.

A nyári szünidő folyamán a Gyvt. 41. § (1) bekezdése alapján Pápa város vonatkozásában az általános iskolás korú gyermekek napközbeni felügyeletét **az óvodai és iskolai szociális segítők** látták el 2 helyszínen 44 munkanapon át, melyet **37 fő** kiskorú vett igénybe. Ezen kívül egyhetes **nyári napközis tábor** valósítottak meg az iskolák igazgatóinak ajánlása alapján, **20 gyermek** bevonásával.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Az Önkormányzat a gyermekétkeztetést az Eatrend Arrabona Zrt-vel kötött vállalkozási szerződés alapján biztosítja.

A jogszabályoknak megfelelően a szünidei gyermekétkeztetést - a szülő, törvényes képviselő kérelmére - a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére az Önkormányzat ingyenesen biztosítja. Az ezzel kapcsolatos feladatok ellátását (értesítés, adatfelmérés, lebonyolítás) a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat végzi. Ingyenes szünidei étkeztetést 2021. évben nem kértek.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Az Önkormányzat által fenntartott intézmények és a közművelődési feladatok ellátását végző Pápai Platán Nonprofit Kft. által szervezett programokon a gyermekek integráltan vesznek részt.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások igénybevétele során történt hátrányos megkülönböztetésről és az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről nem érkezett bejelentés.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A Gyvt. által szabályozott rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak részére évi két alkalommal folyósít az Önkormányzat pénzbeli támogatást.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A Gyvt. 6. § (2a) bekezdése szerint a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2015	947	40	4,22
2016	962	14	1,46
2017	994	34	3,42
2018	1026	30	2,92
2019	1025	17	1,66
2020	985	5	0,51
2021	904	6	0,66

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az Önkormányzat lehetősége szerint hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2015	2560	54	2,10
2016	2486	31	1,24
2017	2445	52	2,12
2018	2471	41	1,65
2019	2478	40	1,61
2020	2468	38	1,53
2021	2525	51	2,01

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	28	2,32	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	13	1,06	34	5,42	4	0,46
2017	19	1,59	37	6,45	8	1,01
2018	10	0,85	24	4,36	2	0,29
2019	2	0,17	12	2,09	3	0,44
2020	4	0,36	3	n.a.	n.a.	n.a.
2021	4	0,36	4	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2015	57	77
2016	23	33
2017	66	51
2018	50	38
2019	40	34
2020	39	47
2021	34	50

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek köznevelési ellátásában szegregáció nem tapasztalható, a gyermekeket az oktatási intézmények integráltan látják el.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	868	45	1050	12	947	1	7	21,04
2016	857	45	1050	12	962	1	6	21,38
2017	898	44	1040	12	994	1	8	22,59
2018	927	46	1068	13	1026	1	8	22,3
2019	910	48	1078	13	1025	1	6	21,35
2020	928	48	1078	13	985	1	9	20,52
2021	894	49	1088	13	904	1	8	18,45

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 0-7 éves korosztály ellátásában jelentős szerepet vállalnak az óvodák. Az Önkormányzat által fenntartott Pápai Városi Óvodák a székhely intézmény mellett további 7 telephelyen várja a gyermekeket.

Az intézményekbe 23 településről járnak be gyerekek, az óvodai férőhelyek száma 578.

Az óvodák is tartanak nyári szünetet, ezalatt az idő alatt végzik el a kisebb-nagyobb karbantartási és felújítási munkákat, az éves nagytakarítást, fertőtlenítést stb. Természetes, hogy ezalatt az időszak alatt az óvodák nem tudják a gyerekeket fogadni. Fontos megjegyezni, hogy az óvodák nem egy időben zárnak be, legalább egy óvoda mindig fogadni tudja azokat a gyerekeket, akiknek az elhelyezéséről szüleik nem tudnak gondoskodni.

Az óvodák személyi feltételeit érintően megállapítható, hogy 15 fő óvodapedagógus hiányzik, ugyanakkor 30 fő pedagógiai asszisztens segíti a munkát.

4.4.3. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2015/2016	11	111	9	23,06	17,03
2016/2017	11	110	8	22,6	17,46
2017/2018	12	109	8	22,43	16,89
2018/2019	12	115	9	21,49	18,25
2019/2020	13	117	9	21,18	12,91
2020/2021	12	117	9	21,09	18,35
2021/2022	12	119	9	21,22	18,89

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.4.4 számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2014/2015	375
2015/2016	321
2016/2017	366
2017/2018	322
2018/2019	333
2019/2020	324
2020/2021	344

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Az általános iskolákba a jogszabályok szerint kialakított körzetek figyelembevételével történik a beiratkozás. A szegregált településrészen élő gyermekek többségének általános iskolai oktatását a Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola látja el. Az intézmények a délutánok során napközit, szabadidős programokat és széles szakköri palettát biztosítanak tanítványainak.

Az iskolai felzárkóztatás érdekében a diákoknak lehetőségük van részt venni szakember vezette tanórán kívüli egyéb foglalkozásokon: napközi, tanulószoba, fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök, stb. A magántanulóknak havonta biztosítanak konzultációs lehetőséget a sikeres osztályozó vizsga érdekében. Novemberben, illetve áprilisban azok a szülők, akiknek gyermekei nem teljesítik a tantárgy minimális követelményeit, tájékoztatást kapnak a gyermekek előmeneteléről, illetve a korrepetálás időpontjáról. Augusztus közepétől lehetőséget biztosítanak arra, hogy a pótvizsgára kényszerülő gyerekek szakmai segítséget vegyenek igénybe.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

Az országos kompetencia-méréseken a város iskolái évek óta részt vesznek. A felmérés eredményéről minden intézmény és fenntartója visszajelzést kap, ez segíti az intézményeket abban, hogy objektív képet kapjanak teljesítményükről, megismerjék erősségeiket és gyengeségeiket a felmért tudásterületeken. Annak érdekében, hogy az azonos vagy hasonló körülmények között élő diákokat oktató iskolák pedagógiai teljesítménye összehasonlíthatóvá váljon, az Országos kompetenciamérést a tanulók családi hátterének vizsgálata egészíti ki. A tanulók szociokulturális hátterét megjelenítő családháttér-index segítségével azon iskolák értékes pedagógiai munkája is kimutatható, amelyek nehezebb körülmények között élő tanulókkal foglalkoznak.

2019/2020. tanévi Országos kompetenciamérés az emberi erőforrások minisztere 5/2020. (III.19.) EMMI határozata értelmében elmaradt. A 2020/2021. tanév kompetenciamérés eredményeiről szóló országos jelentés az Oktatási Hivatal honlapján elérhető.

Pápán lehetőség van a 8. évfolyamon tanuló diákoknak arra, hogy részt vegyenek a hátrányos helyzetű, tehetséges diákok továbbtanulását segítő Arany János Tehetséggondozó Programban. A program célja, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyerekek olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést. A felvételt követően a tanulók egyéves előkészítő évfolyam, az iskola helyi tantervében foglaltak és az érettségi vizsgaszabályzatban előírt feltételek teljesítése esetén tehetnek érettségi vizsgát.

Az előkészítő évfolyamon a diákok emelt szintű anyanyelvi és idegen nyelvi oktatásban, matematika- és digitális kultúra oktatásban, önismereti, személyiség- és képességfejlesztő, kommunikációs és tanulás-módszertani programokban vesznek részt. A programban tanuló diákok felkészülhetnek az emelt szintű idegen nyelvi érettségi vizsgára (C típusú középfokú nyelvvizsgálóval egyenértékű nyelvtudást szerezhetnek) elsősorban angol nyelvből, a nemzetközi ECDL számítástechnikai vizsgával egyenértékű tudást szerezhetnek a digitális kultúra területén, mindemellett térítésmentesen szerezhetnek gépjármű-vezetői jogosítványt.

A tanulók ösztöndíj-támogatásban részesülnek, amelynek összege 9/AJTP előkészítő évfolyamon egységesen 15 000 Ft/hó, a további 9-12. évfolyamokon tanulmányi eredményüktől függően, 4,0 tanulmányi átlageredménytől 20 000 Ft, 4,31 átlageredménytől 30 000 Ft, 4,71 tanulmányi átlageredmény felett 40 000 Ft/tanuló/hónap.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.5. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	0	0	690	n.a.
2016	0	0	756	15
2017	0	0	378	0
2018	0	0	465	0
2019	0	0	449	3
2020	0	0	615	4
2021	0	0	952	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A város intézményeiben igénybe vehető hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami nagyobb részt információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből és tanácsadásból áll. Az óvodában a sajátos nevelési igényű gyerekek esetében figyelembe veszik a sajátos nevelési igény típusát, a neveléshez szükséges személyi és a tárgyi feltételeket és abban a tagóvodába történik meg az integráció, amely a legmagasabb szinten rendelkezik az ehhez szükséges szakmai felkészültséggel, személyi és tárgyi feltételekkel. Külső, képzett szakember igénybevételével biztosítják számukra a megfelelő gyógypedagógiai ellátást. Az elvárások igazodnak a gyermekek fejlődésének üteméhez, figyelembe kell venni, hogy a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl a gyermekeket. A gyermekek foglalkoztatása egyéni, mikrocsoportos, csoportos formában történik, csoporton kívül, vagy a gyermekcsoportban.

4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. A kommunikáció folyamatos fenntartása nélkül nem biztosított a gyermekek esélyegyenlőségét segíteni kívánó szakemberek és szolgáltatást nyújtók között a kapcsolat.	- kommunikációt segítő programok folytatása a gyermekekkel foglalkozó szakemberek között - fórumok működtetése - javaslatok, jó gyakorlatok ajánlása, kipróbálása.

2. Gyakori a családok költözése, megnövekedett a csonka és mozaik családok száma.	• a gyerekek felkészítése a változásokra, szocializáció, családi kapcsolatok erősítése
3. Van intézményi hiányzás. 4. A kompetenciamérés eredményei hullámzóak.	• módszertani megújulás • az intézményi hiányzások csökkentése • kompetencia mérés eredményeinek javítása • a hátrányos helyzetű gyerekek nevelését- oktatását megcélzó jó gyakorlatok alkalmazása • infokommunikációs eszközök felhasználása a nevelő-oktató munkában.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A női lakosság esélyegyenlősége mélyen gyökerező társadalmi sztereotípiákon nyugvó, ezáltal rendkívül nehezen befolyásolható. Különösen igaz ez a roma lakosság és az alacsony iskolai végzettségű nők esetében. Az Európai Unió országok közös problémájaként definiálható a nők és a férfiak esélyeinek eltorzulása, ami az élet minden területén fellelhető. A nők életminőségét a leginkább meghatározó munkaerő-piaci, társadalmi és gazdasági szerepvállalásán, erőszakos cselekmények áldozattá válásában, családtervezésben, gyermeknevelésben betöltött szerepén keresztül történő elemzésével tekinthetjük át.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és a férfiak egyenjogúak. Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.
- A Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról. Az irányelv tiltja a nemen alapuló megkülönböztetést a betegség, rokkantság, idős kor és munkanélküliség esetére járó juttatások területén, ugyanakkor az öregségi nyugdíjkorhatár megállapítása ez alól kivételt jelent.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
2015	3,09	3,57	6,66%
2016	2,15	2,64	4,79%
2017	1,84	1,85	3,69%
2018	2,22	2,05	4,27%
2019	2,6	2,68	5,28%
2020	2,85	2,68	5,53%
2021	2,85	3,09	5,94%

Forrás: TeIR

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül
	%	%
2015	44,3	53,3
2016	42,0	53,1
2017	38,9	49,6
2018	36,3	49,0
2019	32,6	49,7
2020	40,6	53,2
2021	42,2	50,2

Forrás: TeIR

A regisztrált munkanélküliek számát vizsgálva megállapítható, hogy több a nő, ugyanakkor a tartósan (180 napnál hosszabb ideje) nyilvántartott álláskeresők között a férfiak és nők aránya közel azonos.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma

Év	Nyilvántartott álláskereső száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma
	Fő	Fő
2015	706	66
2016	498	51
2017	378	24
2018	427	34
2019	518	30
2020	569	29
2021	415	22

Forrás: TeIR

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Év	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma	Résztvevők száma	Résztvevő nők száma
2016	14	94	53
2017	13	49	24
2018	13	24	18
2019	22	37	24
2020	7	19	10
2021	3	14	9

Forrás: Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az élethosszig tartó tanulás következménye, hogy a közép és fiatal korosztályban folyamatosan emelkedik a magasan kvalifikált munkavállalók száma. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők gyakran megfelelő gyakorlattal sem rendelkeznek, általában elmondható, hogy a képesítést nem igénylő, betanított munkakörökben valósul meg a foglalkoztatásuk.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A szülés előtt lévő fiatal nők, a kisgyermekes anyák és a 60 év feletti nők lehetnek diszkriminációnak kitéve a munkahelykeresés során. A nők nem minden esetben mondják el az állásinterjú alkalmával, hogy gyermeket szeretnének, vagy gyermeket nevelnek, mert tartanak az elutasítástól.

A munkáltatók motiváltsága a nők foglalkoztatására javult, ez azonban nem csak a családbarát szemléletnek tudható be, hanem a munkaerőhiánynak is.

Az elmúlt években számos olyan pályázati lehetőség volt, ahol a munkahelyet díjazták (pl. családbarát munkahely, legjobb női munkahely stb.).

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

Mind az óvodai, mind a bölcsődei nyitvatartási idő lehetővé teszi, illetve elősegíti a munkaerő-piaci visszatérést a kisgyermekes anyák számára. A Képviselőtestület döntése alapján az intézményekben a gyermekek gondozásért nem kell térítési díjat fizetni.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A munka és a gyermekvállalás összehangolása során a családok számára nagy segítséget jelent a településen működtetett bölcsődei ellátás.

5.2.1. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	226	215
2016	226	226
2017	226	226
2018	226	212
2019	236	230
2020	236	213
2021	236	172

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsődei ellátás hiányában a szülők munkavállalása különösen nehéz, hiszen nagyszülői, vagy egyéb segítség híján gyakran megoldhatatlan a munka, utazás és gyermekfelügyelet összeegyeztetése. A bölcsőde azoknak a gyermekeknek az életkoruknak megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését és étkeztetését szervezi meg, akiknek napközbeni ellátásáról a szülei, nevelői, vagy gondozói, a munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban vagy képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt nem tudnak gondoskodni.

A városban megfelelő a bölcsődei ellátottság, a Pápai Egyesített Bölcsődék 250 férőhellyel működik a székhelyen és két tagintézményében. A felvételi kérelmeket az intézmény teljesíteni tudja, elutasított kérelem nem volt.

5.2.1. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	21	21	0	0	247	236
2016	0	0	28	28	0	0	254	254
2017	0	0	28	28	0	0	254	254
2018	0	0	28	30	0	0	254	242
2019	0	0	28	25	0	0	264	255
2020	0	0	28	26	0	0	264	239
2021	0	0	42	28	0	0	278	190

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Megélhetési gondokkal küzdő családok nőtagjai számára korlátozott a lehetőség a családtervezésre. A fogamzásgátló eszközök, készítmények magas fogyasztói ára nem teszi lehetővé, hogy saját igényeik szerint megtervezzék a gyermekvállalást, elkerüljék a nem kívánt terhességet. Mindemellett a különböző kultúrák gyermekvállaláshoz kapcsolódó hagyományai is szerepet játszanak a családtervezés, fogamzásgátlás hiányában, illetve a fiatalok várandósságban. A családtervezéssel, fogamzásgátlással kapcsolatos ismereteket valamennyi védőnői gondozás alatt álló várandós és gyermekét nevelő anya megkapja. Az oktatási intézményekben az iskolavédőnők, – az iskolák igényeinek megfelelően - végeznek családtervezéssel kapcsolatos ismeretterjesztést a tanulók körében.

Nem kívánt terhesség létrejöttkor vagy művi terhesség megszakítást kérelmeznek, (ami néhány eset kivételével szintén térítési díjköteles), vagy megszületik a nem tervezett, nem várt gyermek. Van, aki a terhesség megszakítás díját sem tudja kifizetni, a nem kívánt gyermek megszületése pedig további anyagi, fizikai, pszichés terhet ró a családra. Az örökbeadás lehetőségét kevesen tartják megfelelő kiútnak.

Megoldási lehetőség lehet a felvilágosításra és a nem kívánt terhesség megelőzésére a fiatalok részére a nőgyógyászati szakrendelésen belül elkülönített rendelési időben történő ellátás megszervezése, amely segítséget nyújthat a hátrányos helyzetű, gyakran szülei előtt is titkolózó kamaszok fogamzásgátlással kapcsolatos problémáinak hatékonyabb kezelésére.

5.2.2. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	18	833	46,27
2016	19	833	43,84
2017	18	760	42,22
2018	17	750	44,11
2019	19	782	41,15
2020	17	821	48,29
2021	15	779	51,9

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Egészségügyi Alapellátási Intézet

A városban a gyermekek egészségügyi, pszichés és mentális gondozása komplex feladat, amelyben jelentős szerepet tölt be a védőnői szolgálat, ezen túl a szolgálatnak kiemelt szerepe van az iskolás korban előforduló magatartási, és/vagy tanulási zavarok kezelésében is.

A gyermekek védelme a Család- és Gyermejjóléti Központ és a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat feladata (ld. gyermekvédelem).

A városban működő védőnői szolgálat célja - az alapellátás részeként - a családok egészségének megőrzése, egészségromlásuk megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő a gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-7 éves korú gyermek él. A nővédelem területén a védőnő tanácsot ad a családtervezéssel kapcsolatban, segíti a nők anyaságra való felkészülését. A gyermekágyas, szoptató anyákat a szülészeti intézetből történő távozást követően 24 órán belül meglátogatja, segítséget nyújt és tanácsot ad a szülést követő egészségi állapotra vonatkozóan a szoptatással, a gyermekgondozással, valamint a családtervezéssel összefüggő kérdésekben.

A 0-7 éves korú gyermekek esetében családlátogatás és tanácsadás során segíti a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, az egészséges életmód és az egészséges táplálkozás gyakorlásához szükséges ismeretek elsajátítását, a gyermeknevelést, a szocializációt. Az iskolai védőnők fontos feladata 6-16 éves korban, a gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők időben történő észlelése. A szűrővizsgálatok végzésével, szükség szerinti intézkedéssel a védőnő mindent megtesz a gyermek zavartalan fejlődésének biztosítása érdekében.

5.4. A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszak, és a családon belüli erőszak kérdésköre igen nehezen megfogható. Az ENSZ meghatározása szerint: "A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában."

A városban a bántalmazott nők a rendőrségen kívül a Család- és Gyermejjóléti Szolgálathoz, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Gyámügyi Osztályához, valamint az Áldozatsegítő Szolgálathoz fordulhatnak segítségért.

2020. január 1-jétől a korábban a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatal hatáskörébe tartozó családvédelmi koordináció a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe került át. Pápa Város Jegyzőjénél, mint a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervhez 2022. évben 8 jelzés érkezett hozzátartozói erőszak észlelése miatt, 7 esetben nő, 1 esetben gyerek sérelmére követte el a hozzátartozó az erőszakot.

A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma vélhetően alulmarad a tényleges esetek számától.

Év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bíróági ítélet
2015	Heti 1-3 alkalom	92	5
2016	Heti 1-3 alkalom	125	6
2017	Heti 1-2 alkalom	90	10
2018	Heti 1-2 alkalom	85	6
2019	Heti 1-2 alkalom	89	5
2020	Heti 1-2 alkalom	70	9
2021	Heti 1-2 alkalom	102	8

Forrás: Pápai Rendőrkapitányság

Rendőrségi tapasztalatok

Konkrét adatokkal nem rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy Pápa városában milyen számban valósul meg nőket érintő erőszakos cselekmény. A nők sérelmére megvalósuló leggyakoribb bűncselekmények a tartási kötelezettség elmulasztása, a könnyű és súlyos testi sértés, valamint a kapcsolati erőszak és a zaklatás. Esetenként előfordul személyi szabadság megsértése, magánlaksértés, becsületsértés, szexuális kényszerítés, rongálás és garázdaság is. A bűncselekmények elkövetői túlnyomórészt férfiak, akik családi állapotukat tekintve a sértettnek jelenlegi vagy volt férjük, élettársuk, apjuk, nevelőapjuk, fiuk, testvérük, vagy időnként vőjük. Az elkövetői oldalon gyakran érhető tetten a szerelemféltség, az agresszív természet, valamint az italozó életmód.

Az áldozatul esett nők életkorukat tekintve többnyire az aktív, felnőtt korosztályból kerülnek ki, de néhány esetben 60 év feletti nő is vált családon belüli erőszak áldozatává.

A családon belüli erőszakos bűncselekmények vonatkozásában a leggyakoribb elkövetési magatartás – a tartásdíj nem fizetését leszámítva – a bántalmazás.

Az elkövetés legjellemzőbb helyszíne a lakás, de családi ház udvarában és közterületen – buszpályaudvar, volt hozzátartozó háza, lakása előtti utca – is több ízben valósult meg családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmény.

Az országos adatok és a helyi tapasztalatok birtokában rendkívül fontos feladat a családon belüli erőszak elleni küzdelem, melynek eszköze lehet: előadások szervezése, írásos tájékoztatók eljuttatása minden érintett korosztály részére, helyi sajtó bevonása, közösségi kezdeményezések támogatása, önszegítő csoport létrehozásának segítése.

A Pápai Rendőrkapitányság rendszeresen tart a középiskolai tanulók számára áldozatvédelemmel kapcsolatos előadásokat, amelyek egyik témája a párkapcsolati erőszak. A Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési osztálya pedig a „Szenvedélyes viszonyok” elnevezésű programmal az elmúlt években már több pápai kollégiumot is felkeresett, ahol szintén a párkapcsolati erőszakról tájékoztatták a diákokat.

Az egészségügyi intézményekben is szükséges tájékoztató anyagok kihelyezése, hiszen számtalan esetben nem rendelkeznek információval a bántalmazott nők arról, hogy hova fordulhatnak.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben – nem csupán a családon belüli erőszak áldozatainak védelmében - a Család- és Gyermekjóléti Központ vezetője az esetmenedzserek javaslatára és közreműködésével megszervezi a veszélyben lévő anya és gyermeke(i) anyaoththonba, illetve védett házba történő elhelyezését.

Év	Önkormányzati anyaoththon a település és 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaoththon a település 50 km-es körzetében
2015	0	1	5
2016	0	1	5
2017	0	1	5
2018	0	1	5
2019	0	1	5
2020	0	1	5
2021	0	1	5

Forrás: helyi adatgyűjtés

A krízishelyzetben lévő anyák, nők a településen működő anyaoththont vehetik igénybe, ahol várólista alapján történik az elhelyezés, de a súlyos krízishelyzetben lévő családok elhelyezése - különösen bántalmazás esetén - távolabbi anyaoththonban is biztosítható.

A társadalmi hagyományok által determinált berögződések, amelyek a nők szerepét, helyét meghatározzák napjainkban is, a felnövekvő generáció ismereteinek bővítésével befolyásolhatók, formálhatóak.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezelve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Év	Képviselőtestület tagjai		Járásbíróság elnöke	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2015	12	2	1	0
2016	12	2	1	0
2017	12	2	1	0
2018	12	2	1	0
2019	12	3	0	1
2020	12	3	0	1
2021	12	3	0	1

Forrás: helyi adatgyűjtés

A város közéletében a nők egyre jobban képviseltetik magukat. A 2019. évi választásokat követően jelenleg a 15 fős képviselőtestületben a nők létszáma 3 fő.

Elmondható viszont, hogy a Veszprém városban működő önkormányzati és állami fenntartású intézmények, iskolák, művelődési és kulturális központok vezetői pozícióját betöltők jelentős része nő.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket érintő társadalmi problémákkal kapcsolatos programok száma alacsony, ezért fontos feladat a nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szerveződések létrehozása. A hátrányos helyzetű nők egészségvédelme kiemelt helyen kell, hogy szerepeljen az esélyegyenlőségi programban.

A szűrőprogramok részvételi aránya általánosságban alacsony, joggal feltételezhető, hogy ez az arány a hátrányos helyzetű nők körében még rosszabb. Fontos lenne a helyi egészségügyi intézmény és a védőnői szolgálat bevonásával, illetve az önkormányzat segítségével szűrőprogram szervezése a hátrányos helyzetű nők, valamint a szegregátumokban élő női lakosság körében.

A nők szerepe meghatározó a család tagjainak egészségi állapotában is, különösen az étkezési szokások kialakításában.

Az egészségtudatos magatartás elősegítésére, formálására, olyan közösségi tér létrehozása szükséges, ahol a programok megvalósíthatók (ilyen pl. Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont).

A nők lelki egészségvédelme kiemelt problémát jelent társadalmi szinten. A megnövekedett női szerepek (nő, feleség, anya, munkavállaló, társadalmi szerveződés tagja, stb.) olyan szerepkonfliktusokat okoznak, amelyek lelki és testi betegségekhez vezethetnek.

A társadalmi sztereotípiákban a nő elfogadottan gyengébb, támogatásra szorul, ami napjainkban a nők körében a rendszeres nyugtató szedésében, „betegségbe menekülésben” nyilvánul meg (jóval magasabb az orvoshoz fordulás aránya a nők körében). Szükséges a stresszel szembeni, a lelki védekező mechanizmusok aktivizálásával a nők erősítése, amely közösségi és szakmai kezdeményezések mentén valósulhat meg.

5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Magas a településen élő nők körében a terhesség megszakítások száma és alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya.	• a nem kívánt terhesség megelőzése érdekében tájékoztató anyagok készítése • tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára • szűréseken való részvételi arány növelése
2. Magas a családon belül elkövetett nők elleni erőszakos cselekmények száma. Tényleges adat nem áll rendelkezésre, mert egy részük rejtve marad.	• tájékoztatás az osztályfőnöki órákon • rendőrségi tájékoztató anyagok készítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Pápa városában a 65 éven felüliek száma folyamatosan nő. A népesség előregedését az öregedési index jelzi. Az adat kifejezi, hogy a 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

A legfőbb demográfiai jellemzők az alábbiak:

- fogy az állandó lakosság száma,
- növekedik az átlag életkor,
- a nők élettartama magasabb,
- az özvegyek és egyedülállók körében a női nem dominál.

Az Idősügyi Stratégia megállapítása, hogy „Magyarországon a 65 éven felüliek várhatóan 88 hátralevő életükben csupán 30-40 százalékban számíthatnak korlátozásmentes évekre, 20-30 százalékuknak az évei lesznek tartós, krónikus betegségtől mentesek, s mindössze 6-7 százalék számíthat jó, vagy nagyon jó állapotban eltelő évekre”.

Az Önkormányzat felismerte annak fontosságát, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kialakítására kell törekedni, amelyben az idősödő és idős emberek, minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősök iránti szolidaritás.

A Családokért Felelős Miniszter és a Belügyminiszter 2021. évben Idősbarát Önkormányzati Díjban részesítette Pápa Város Önkormányzatát. A díjjal járó 1.500.000 forintból az idősök egészségének megőrzése érdekében kerékpárokat és nordic walking botokat, emellett 30 db senior tornabérletet vásárolt a város.

6.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2015	5 521	4 261	129,57 %
2016	5 673	4 241	133,77 %
2017	5 766	4 184	137,81 %
2018	5 923	4 131	143,38 %
2019	6 083	4 105	148,19 %
2020	6227	4034	154,36 %
2021	6326	3893	162,49 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes ellátásban részesülő
2015	3360	5357	8717
2016	3292	5379	8671
2017	3203	5308	8511
2018	3160	5283	8443
2019	3156	5273	8429
2020	3076	5193	8269
2021	3028	5153	8181

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény alapján a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó

- saját jogú nyugellátás az öregségi nyugdíj,
- hozzátartozói nyugellátások az özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, baleseti hozzátartozói nyugellátások és az özvegyi járadék.

Magyarországon a kedvezőtlen férfi mortalitás miatt egyértelmű nőtöbbség van idősebb korban, különösen a városokban. Az alábbi táblázatból jól kitűnik, hogy az öregségi nyugdíjban és az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők számának nemek közti megoszlása évről évre nagymértékű többletet mutat a nők javára.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2015	277	95	2399	4290	12	179	n.a.
2016	265	26	2402	4427	15	164	n.a.
2017	254	21	2367	4414	9	155	9,02
2018	251	21	2361	4460	6	131	9,14
2019	219	13	2434	4495	8	104	9,21
2020	219	16	2380	4455	5	93	9,19
2021	209	13	2347	4413	12	101	8,74

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A járás és a település munkaerő-piaci folyamatait pozitív tendenciák jellemzik. A kedvező munkaerőpiaci folyamatoknak köszönhetően a település munkaerő piacán már nem a munkanélküliség kezelése az elsődleges probléma. Az idősebb korosztály alacsonyabb fokú foglalkoztatottságát több tényező együttes jelenlétével lehet magyarázni.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	706	498	378	427	518	569	415
41-45 év	Fő	81	52	48	41	53	63	37
	%	11,47	10,44	12,69	9,6	10,23	11,07	8,91
46-50 év	Fő	65	48	33	32	49	69	41
	%	9,2	9,63	8,73	7,49	9,45	12,12	9,87
51-55 év	Fő	87	50	27	43	46	55	43
	%	12,32	10,04	7,14	10,07	8,88	9,66	10,36
56-60 év	Fő	109	70	36	44	41	50	43
	%	15,43	14,05	9,52	10,3	7,91	8,78	10,36
61 éves, vagy a feletti	Fő	74	68	80	83	84	100	92
	%	10,48	13,65	21,16	19,43	16,21	17,57	22,16

Forrás: TeIR

Az utóbbi években jelentősen átalakult a munkaerő-piac, a felgyorsult technikai és technológiai fejlődés miatt számos munkakör szűnt meg és újabbak jöttek létre, ugyanakkor újfajta képességek és kompetenciák váltak szükségessé a sikeres érvényesüléshez.

Mivel az idősebb munkavállalók munkaerő-piacra történő belépésekor még kevésbé volt jellemző a gyakori munkahelyváltás, kevesen tartották fontosnak az élethosszig tartó tanulást és a tudás rendszeres frissítését, ami most jelentős hátrányt okoz számukra munkahelyük elvesztése esetén a fiatalabb generációkkal szemben.

A munkaadók gyakran azzal magyarázzák az idősek munkaerő-piaci versenyhátrányának jelenlétét, hogy az idősek tudása elavult, kevésbé rugalmasak, nem beszélnek idegen nyelvet, fizikai állapotuk már nem kielégítő.

Az idősebb munkavállalók sok olyan pozitív tulajdonsággal is rendelkeznek, amelyeknek köszönhetően hasznos tagjai lehetnek a társadalmi munkaerő-piacnak. Számos munka esetén többet számít a munkatapasztalat a végzettségénél, a nyugdíj felé közeledve az idősebb munkavállalók vonatkozásában kisebb az esélye a rövid időn belüli munkahelyváltásnak, így ez a nemzedék gyakran felelősségteljesebb munkavállaló lehet.

Mindezek érdekében a kiemelt cél, hogy feltérképezzük, melyek azok a tevékenységek, ahol ez a korosztály képes segítséget nyújtani a társadalom és egyben a város fejlesztéséhez, hozzá tud járulni a gazdasági élet fellendüléséhez, a kultúra, az egészségügy és a szociális ellátás javításához és a harmonikus családi élet fenntartásához.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az idősök a Szociális Kerekasztal tagjain, a Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi- és Érdekképviselői Egyesülete a lakótelepi és munkahelyi nyugdíjas klubok delegáltjain keresztül érvényesítik az aktív közéleti életbe való bekapcsolódást, a lakossággal való partneri viszony javítását, a lakosság öngondoskodásának és érdekérvényesítésének megerősítését.

Az Egyesület tagjai rendszeresen járnak az Idősök Otthona rendezvényeire szerepelni, vagy csak egyszerűen beszélgetni. A városban - az ukrán menekültek, illetve Visk testvérváros részére - szervezett gyűjtésben is segítették az Önkormányzat munkáját, heteken keresztül vállaltak ügyeletet az átvételi ponton.

Az élethosszig tartó tanulás igényként merül fel az idősebb korosztály részéről informatikai ismeretek, nyelvtanulás témakörében. Több alkalommal vehettek részt ingyenes informatikai képzésen, amelyre folyamatosan van igény. Ezeknek a képzéseknek már elsősorban nem az a célja, hogy a munkaerő-piaci reintegrációt segítő ismereteket közöljenek, mint inkább az, hogy személyes hiányokat pótoljanak, kerekké, beteljesedettté téve az időskort. A nyugdíjasok foglalkoztatásának egyik lehetősége az önkéntes tevékenység végzésébe való bekapcsolódás lehetne. Az idősebb korosztály egyrészt nagy szakmai tapasztalatokkal rendelkezik, másrészt sokan keresik az aktív elfoglaltság és szabadidő-eltöltés lehetőségeit, így az önkéntességben fontos szerepet játszhatnak.

A nyugdíjasok foglalkoztatásának új lehetősége a nyugdíjas szövetkezetekben való munkavégzés. A közérdekű nyugdíjas szövetkezet célja, hogy a még aktív időskorú tagjai számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásuk folyósítása mellett. A nyugdíjas szövetkezet működésének egyik célja, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai és élettapasztalat átadásra kerüljön. Az Idősök Aktívan Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezet a tevékenységét 2018 januárjában indította el. A regisztrált nyugdíjasok száma 176 fő.

Az önkormányzati fenntartású Egyesített Szociális Intézményben jelenleg 14 fő nyugdíjast foglalkoztatnak, amellyel csökkenteni lehet a szociális szférára jellemző munkaerőhiányt.

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Elmondható, hogy a foglalkoztatók szívesebben alkalmaznak fiatalabb, nagyobb teherbírású és kevésbé költséges munkaerőt. E tendencia természeténél fogva nem kedvez az idős(ödő) – különösen a nyugdíj előtt álló – korosztály számára, az ő tapasztalatuknak és jártasságuknak hasznát felismerő munkáltatók sajnos továbbra is kevesen vannak.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) Az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Önkormányzat biztosítja az idős személyek számára az egészséges életkörülményekhez, koruknak és állapotuknak megfelelő színvonalú egészségi és szociális szolgáltatáshoz való jogosultságot, egyenlő bánásmódot.

Az idősök ellátását - az alapellátástól a szakosított ellátásig - az Egyesített Szociális Intézmény biztosítja. Az önkormányzat kötelező feladatainak ellátása mellett önként vállalt feladatként Idősek Otthonát tart fenn.

Idősek Otthona összesen	137 férőhely, ebből
átlagos ápolást-gondozást nyújtó (Barát u. 3.)	49 férőhely
átlagos ápolást-gondozást nyújtó (Teveli út 3.)	31 férőhely
átlagos ápolást-gondozást nyújtó (Vörösmarty u. 12.)	42 férőhely
fokozott ápolást-gondozást nyújtó (Barát u.4-6.)	15 férőhely
Időskorúak Gondozóháza (Barát u. 4-6.)	20 férőhely
Szociális alapszolgáltatások:	
• Étkeztetés	235 fő
• házi segítségnyújtás	118 fő
• Idősek Klubja (Barát u. 4.-6.)	40 fő

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2015	5521	18	138	259
2016	5673	17	150	251
2017	5766	15	99	218
2018	5923	12	104	199
2019	6083	7	114	211
2020	6227	4	108	222
2021	6326	0	95	164

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 65 év feletti lakosságból a vártnál alacsonyabb a szociális alapszolgáltatás körébe tartozó nappali ellátást igénybe vevők száma. Az Idősek Klubja kihasználtsága folyamatosan csökkent, mely annak tulajdonítható, hogy az idősök elsősorban az otthonközeli ellátásokat veszik igénybe pl. házi segítségnyújtást, étkeztetést, másodsorban a család, mint természetes támasz segítségével oldják meg a gondozást.

b) Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közművelődéshez való hozzáférés biztosítása az idősebb korosztály számára nemcsak a kulturális értékek közvetítése szempontjából kiemelkedően fontos, de jelentős szerepet játszik a kulturális esélyegyenlőtlenség és az elszigetelődés veszélyének csökkentésében is.

A kultúra-közvetítés elsődleges funkciója mellett hozzájárul a különböző készségek és kompetenciák fejlesztéséhez, a változó környezethez történő alkalmazkodás megkönnyítéséhez és az életminőség javításához is.

Ugyanakkor a kulturális és alkotóközösségek az idős nemzedék szocializációjának, közösségi életének is fontos színterei, komoly segítséget nyújtanak az időskorúak társadalmi integrációjában és a nemzedékek közötti kapcsolat megteremtésében is.

Az Egyesített Szociális Intézmény mellett az idősök ellátásában közreműködő, továbbá szabadidejének tartalmas és hasznos eltöltésére lehetőséget biztosító alapítványok, egyesületek, klubok:

- Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi- és Érdekképviselői Egyesülete
- Az Időskorúak Szociális Ellátásáért Alapítvány
- Közgazdaságis Nyugdíjasok Klubja
- Kéttornyúlaki Nyugdíjas Klub
- Borsosgyőri Nyugdíjas Klub
- Honvéd Bajtársi Klub
- Jókai Kör Egyesület
- Tapolcaféi Nyugdíjas Klub
- Tapolcaféi Kertbarát Kör
- Magyar Máltai Szeretet Szolgálat Pápai Csoportja
- Magyar Vöröskereszt Pápai Csoportja
- Megújulás Klub
- Nyugdíjas Énekkar
- Textiles Klub
- Irodalmi Kör
- Távközlési Nyugdíjasok Klubja
- Nyugdíjas Gyalogló Klub
- Nyugdíjas Gyógytorna Csoport
- Vidám Nagyik Dalkör
- Szívesház
- Húsos Klub

c) Az idősök informatikai jártassága

Mind a helyi nyomtatott, mind pedig a helyi elektronikus média tájékoztatást nyújt a pápai idősök életét befolyásoló fontosabb fejleményekről, eseményekről, döntésekről. Ugyancsak számos időseket érintő, idősökkel kapcsolatos információ hozzáférhető a város honlapján, továbbá minden háztartásban, így minden időshöz eljut a Pápa és Vidéke közéleti magazin is, amelyben ugyancsak érdekes, a korosztály érdeklődésére számot tartó hírek, információk találhatók.

A városi televízió napi hírei, közéleti magazinja napra kész információkkal segíti a lakosokat a városban zajló eseményekről.

A XXI. században már elképzelhetetlen egy családban, hogy ne legyen számítógép. A gyerekek, unokák életének elválaszthatatlan része. A generációk külön élnek egymástól, sok esetben több száz kilométerre. Mentálisan nagy segítség az idősök számára, hogy a tér- és időbeli korlátokat le tudják küzdeni, információkhoz jutnak az őket érintő területeken, valamint kapcsolatot tudnak tartani a családtagjaikkal.

Az egyedül élő idős ember számára a számítógép használata által kitágul a világ, új ismeretekhez, információkhoz juthat. Egyre többen rendelkeznek ezen ismeretekkel és egyre több az igény az informatika elsajátítására, továbbtanulásra, ezáltal az élethosszig tartó tanulás igénye is könnyebben valósul meg.

d) a generációk közötti programok

A generációk közötti találkozások a pandémia időszakában sajnos nem tudtak megvalósulni. A járvány kirobbanása előtt a Generációk egymásért programban részt vettek a Tarczy Lajos Általános Iskola diákjai és a Pápai Városi Óvodák csoportjai is.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

- Kortárs csoportok látogatása az Idősek Otthonában (tájékoztatók és bemutatás)
- Önkéntes tevékenységek az Idősek Otthonában a kortárs csoportok bevonásával
- Prevenciós célú, egészségmegőrző előadások
- Ünnepi szokásokhoz, hagyományokhoz, nemzeti ünnepekhez kapcsolódó rendezvények
- Majálisok, kerti partik, Városrészi napok
- Zenés, irodalmi összeállítások
- Ki-mit-tud?

A Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi- és Érdekképviselői Egyesülete mindig nagy hangsúlyt fektet a közösségépítő rendezvények megtartására, olyan programok szervezésére, amelyek összekovácsolják a jelentős taglétszámmal rendelkező szervezetet.

Ilyen programok pl. a kirándulások, majálisok, kerti partik, kulturális fesztiválok, zenés, irodalmi összeállítások, klubfoglalkozások, amatőr művészeti csoportok segítése.

Az egyesület tagjai szívesen végeznek önkéntes tevékenységet az Idősek Otthonában, hiszen az ellátottak lelki egészségéhez nagymértékben hozzájárulhat egy-egy kedves szó, egy beszélgetés vagy éppen fizikai segítségnyújtás, pl. a bevásárlás.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Elmagányosodás • magas az egyedül élő idősek, különösen a nők aránya • generációk és család közötti kapcsolatok hiánya • alacsony informatikai jártasság	• aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése, meglévő szolgáltatások fenntartása • generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása • számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba
2. Áldozattá válás	• az idős személyek életének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Fogyatékossgal élő személyek főbb csoportjai: értelmi fogyatékosok; látássérültek; hallássérültek; mozgáskorlátozottak; beszédben akadályozottak; viselkedési zavarokkal küzdők; valamint több fogyatékossg együttes előfordulása esetén a halmozottan fogyatékosok.

A 2011-es népszámlálás során 157 000 fő vallotta magát fogyatékkal élőnek és 561 000 fogyatékossgot jelöltek meg, mely a népesség 4,6%-át jelenti. Ezen adatsor a népszámlálás önkéntes adat szolgáltatására épül, a fogyatékossg minősítése szubjektív. Veszprém megyében a magukat fogyatékkal élőnek valló személyek száma 14 657 fő. A fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2015	501	570	1071
2016	451	538	989
2017	431	516	947
2018	407	476	883
2019	360	463	823
2020	342	462	804
2021	318	463	781

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Pápán a Fogyatékosok Nappali Intézménye 20 fő engedélyezett férőhelyen működik. Az intézménybe nagyrészt családban élő, középsúlyos és halmozottan sérült ellátott kerül. Az iskola elvégzése után új közösségre, barátokra találnak azok, akiknek munkavégzésre nincs lehetőségük, további fejlődésük nem biztosított, mozgásterük és kapcsolatrendszerük beszűkült.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (fő)
2015	24
2016	26
2017	25
2018	24
2019	26
2020	24
2021	24

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékossgal élőkre vonatkozóan pontos, értékelhető statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre, és arról sincs információnk, hogy a fogyatékossgal élők milyen arányban tudnak elhelyezkedni, így nem kaphatunk átfogó képet a foglalkoztatási helyzetükről.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény szerint a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Nehézséget jelenthet, hogy nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak a különleges eszközök és feltételek. **A védett foglalkoztatás** túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben.

Pápán két nonprofit szervezet foglalkoztat fogyatékkal élőket, a MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt. és a FŐKEFE Nonprofit Közhasznú Kft.

A **MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt.** fő tevékenységei: varrodai, faipari, szövödei tevékenység, villamos világítóeszköz gyártása, valamint közösségi munkavégzés. Ez utóbbi keretében egyszerű, mechanikai szerkezetek szét- és összeszerelése, csomagoló anyagok készítése, valamint könnyű tárgyak csomagolása folyik. A védett munkahelyen foglalkoztatottak száma **217 fő**. A rehabilitációs foglalkoztatás terén végzett munkájukat segíti a Move Béta Emberiesség Integrált Támogató Szolgálat, amely 2022. évben 29 fő szállítását végezte.

A **FŐKEFE Nonprofit Közhasznú Kft.** a pápai üzemében papír csomagolóeszközök és irodai papíráru gyártásával foglalkozik. A védett munkahelyen 25 főt foglalkoztatnak.

Információink szerint több köznevelési intézményben is foglalkoztatnak fogyatékossgal élő munkavállalót. Munkakörük igazodik a szükségleteikhez, foglalkoztatásuk átalakítást nem igényelt. Az alkalmazottak a mozgásszervi fogyatékossgal élnek.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Ahogy a fogyatékos személyek pontos számának meghatározására nincs adatbázisunk, úgy a fogyatékossgal élők foglalkoztatására vonatkozó adatok sem állnak rendelkezésre. A Veszprém Megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály, mint rehabilitációs hatóság foglalkozik a megváltozott munkaképességű személyek egészségi állapotának, képességeinek és készségeinek, illetve szükségleteinek megfelelő munkahelyen történő, hosszú távú munkavégzésre való felkészítését célzó rehabilitációs munka közvetítésével és segítik a megfelelő munkahely megtartását.

A közvetítő munkát két akkreditált foglalkoztató, a MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt. és a Főkefe Közhasznú Nonprofit Kft. segíti. E két munkáltatón kívül kevesebb számban ugyan, de a nyílt munkaerőpiacon is sikerül ügyfeleiket eredményesen elindítani.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A megváltozott munkaképességűeket tekintve nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés. Nehéz helyzetben vannak azonban azok a fogyatékkal élők, akiknek fogyatékoságuk miatt a betanításukra nagyobb hangsúlyt kell fektetni, vagy a megfelelő munkakörnyezetet személyre szabottan ki kell alakítani. Emellett szükséges a munkatársak megfelelő érzékenyítése, a támogató, elfogadó légkör kialakítása. Hátrány lehet a munkahelyek nem megfelelő akadálymentesítése is.

d) Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékos személyek szervi deficitjeik és szegregációjuk kapcsán elszigeteltek a társadalomban, ezáltal a családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől. A diszkrimináció mentesség, a szegregáció mentesség, a halmozottan hátrányos helyzet és a társadalmi integráció támogatása, előmozdítása valósul meg kisebb nagyobb mértékben Pápa városában a célcsoporttal foglalkozó intézmények, szervezetek léteivel. A magas színvonalú szakmai munka, a színes programok, az ellátottak elégedettsége, a támogatók és önkéntesek folyamatosan növekvő száma visszaigazolja a szolgáltatás szükségességét.

A fogyatékkal élők önálló életvitelét segítő egyesületek, csoportok:

- Fogyatékosok Nappali Intézménye
- Vakok és Gyengénlátók Pápai Csoportja
- Siketek és Nagyothallók Pápai Csoportja
- Barátság Klub
- Megújulás Klub
- Szívesház
- Szívvel és Lélekkel a Pápai Mozgássérültekért Alapítvány
- Mozgássérültek Veszprém Megyei Egyesületének Pápai Csoportja

A fogyatékkal élők önálló életvitelét támogatja az Egyesített Szociális Intézmény. Egyrészt a Fogyatékosok Nappali Intézményének működtetésével, másrészt pedig az otthonközeli szolgáltatásaival (étkeztetés, házi segítségnyújtás.) Emellett az ügyeik intézésében a Család- és Gyermekejóléti Szolgálat segítségére is számíthatnak.

2022. évben az Egyesített Szociális Intézmény étkeztést 9 fő, házi segítségnyújtást 11 fő, nappali ellátást 22 fő fogyatékossgal élő személynek biztosított, emellett 51 fő vette igénybe a családsegítést.

A Baptista Tevékeny Szeretet Misszió szenvedélybetegek részére és pszichiátria betegek részére nyújtott közösségi ellátás keretében 2-2 fő fogyatékossgal élő személynek biztosított szolgálatást.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Pápa Város Önkormányzata Képviselőtestületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális, valamint a gyermekek és a fiatal felnőttek rászorultságára tekintettel nyújtható ellátásokról és az ezzel kapcsolatos eljárási szabályokról szóló önkormányzati rendeletében nyújtott ellátások között nincs kifejezetten a fogyatékossgal élő személyek részére nyújtott ellátási forma vagy kedvezmény, a jogosultsági feltételek általánosan minden pápai lakcímmel rendelkező állampolgár esetében azonosak. Az önkormányzati rendeletben meghatározott támogatási formák az alábbiak

- települési lakhatási támogatás,
- települési gyógyszer-támogatás,
- intézményi gyermekétkeztetés térítési díjának kifizetéséhez nyújtott települési támogatás,
- temetési költségek viseléséhez nyújtott rendkívüli települési támogatás,
- létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetre vagy időszakosan, illetve tartósan fennálló létfenntartási gondra tekintettel megállapított települési támogatás,
- temetési kölcsön,
- köztemetés.

Az Szt.-ben és az önkormányzati rendeletben szabályozottakon kívül igénybe vehető támogatási formák:

- **A fogyatékossgai támogatás** a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (továbbiakban: Fot.) 22. §-a alapján a fogyatékossgai támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Fogyatékossgai támogatásra jogosult az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy, aki
 - a) látási fogyatékossgal él,
 - b) hallási fogyatékossgal él,
 - c) értelmi fogyatékossgal él,
 - d) mozgásszervi fogyatékossgal él,
 - e) állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy közép-súlyosnak minősíthető,
 - f) autista, illetőleg
 - g) halmozottan fogyatékossgal él és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.
- A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében **rokkantsági járadékra** jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékot a feltételek megléte esetén legkorábban annak a hónapnak az első napjától lehet megállapítani, amelyben az igénylő a 18. életévét betöltötte.

- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény szerint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:
 - a) **rehabilitációs ellátás, vagy**
 - b) **rokkantsági ellátás.**
- Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén **kivételes rokkantsági ellátás** állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek,
 - a) akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,
 - b) akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
 - c) akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,
 - d) aki keresőtevékenységet nem végez és
 - e) aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.
- **Vakok személyi járadéka:** 2001. július 1-jétől új jogosultságot nem állapítanak meg. Vakok személyi járadékára jogosult az a 18. évét betöltött erősen látáscsökkenő és vak személy, aki látását tartósan (1 év), illetőleg véglegesen elvesztette. A vakok személyi járadékában részesülő személy utazási kedvezményre jogosult, a helyközi közlekedésben 90%-os bérletkedvezményre és 90%-os jegykedvezményre, a helyi közlekedésben pedig ingyenes utazásra. A kedvezményre 1 fő kísérő is jogosult. Fogyatékosági támogatásra a vakok személyi járadékában részesülő, látási fogyatékos személy nem jogosult, de kérheti a járadék helyett fogyatékosági támogatás megállapítását.
- **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a alapján, meghatározott feltételek fennállása esetén a súlyos mozgáskorlátozott személy szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) jogosult.
- A mozgásában korlátozott személy **parkolási igazolványáról** szóló 218/2003. (XII.11.) Korm. rendelet 2. §-a alapján igazolványra jogosult az a személy
 - aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképeségében súlyosan akadályozott,
 - aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül, vagy
 - aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel) minősül.

A településen biztosított szociális szolgáltatásokat igénybe vevő, fogyatékkal élő személyekről készült kimutatást az 1. melléklet tartalmazza.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A felnőttek egészségügyi alapellátását az Önkormányzat 12 háziorvosi körzet kialakításával biztosítja. A háziorvosi rendelők akadálymentesítése folyamatos zajlik.

A szakellátásokat biztosító Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő akadálymentes, könnyen megközelíthető. A rehabilitációban, gyógyászati kezelésekben közreműködő Várkertfürdő is akadálymentesített.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen az oktatási, egészségügyi, szociális és egyéb közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális, kulturális szolgáltatások, programok részben akadálymentes helyszínen érhetők el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás csak az akadálymentesítés feltételeinek biztosításával történhet. Alapelve, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációban általános elvárásként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

Az akadálymentesítés teljes végrehajtásából a legtöbb helyen hiányzó elemek az infokommunikációs eszközök.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az oktatási intézményekben, az egészségügyi intézményekben, kulturális, közművelődési intézményekben, szociális ellátást nyújtó intézmény telephelyein, a közigazgatási szférában, a rendőrségen és az ügyészségen történt felmérés alapján megállapítható, hogy az infokommunikációs akadálymentesítés hiánya a fogyatékos csoportok részéről elvárható jogos igényként merült fel. A fizikai akadálymentesítés aránya ennél jóval magasabb.

A lakóépületek akadálymentesítettségére vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A városban fogyatékkal élőket foglalkoztató védett munkahelyeken rámpa, vakvezető sáv és mozgáskorlátozottak részére mosdó jelenti a részleges akadálymentesítést.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A jogszabályi előírásoknak megfelelően készülnek el az újonnan kialakított zöld területek, játszóterek és a járdák.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.)**

A 7.1.1 pontban leírtak szerint a városban Fogyatékosok Nappali Intézménye működik. Emellett támogató szolgáltatás igénybevételére is lehetőség van.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)**

Az Önkormányzat a rendeletében nem állapított meg a fogyatékossgal élők részére hátránykompenzáló juttatásokat, szolgáltatásként biztosítja számukra a nappali ellátást.

Akadálymentesítés

Intézmény/telephely		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgás-korlátozott mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
közoktatási intézmény	Alapfok (Tarczy Lajos Általános Iskola)	igen	nem	igen	igen	igen	igen kiepítés megtörtént	igen helyiség- táblákon	nem	nem
	Alapfok (Pápai Erkel Ferenc Ének - Zenei Általános Iskola)	igen	nem	igen	igen	igen	igen kiepítés megtörtént	igen helyiség- táblákon	nem	nem
	Alapfok (Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola)	igen	igen	igen	igen	igen	igen kiepítés megtörtént	igen helyiség- táblákon	nem	nem
	Gyógypedagógiai (Vajda Márta Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola EGYMI)	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem
	Alapfok (Pápai Weöres Sándor Általános Iskola)	igen	igen	igen	igen	igen	igen kiepítés megtörtént	igen helyiség- táblákon	igen	nem
	Pápai Bartók Béla Alapfokú Művészeti Iskola	igen	nem	igen	nem	nem	nem	igen helyiség- táblákon	nem	nem
	Alapfok (Szent István Római Katolikus Általános Iskola)	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapfok (Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola)	igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem
	Középfok (Pápai SZC Jókai Mór Közgazdasági Technikum és Kollégium)	igen	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	nem

	Középfok (Pápai SzC Acsády Ignác Technikum és Szakképző Iskola)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Középfok (Pápai Petőfi Sándor Gimnázium)	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem
	Középfok (Türr István Gimnázium és Kollégium)	nem	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Egészség- ügyi intézmény	Fekvőbeteg ellátás (kórház)	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Járó beteg szakellátás (ambulancia)	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Anna tér 11.) háziorvosi rendelő	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Aradi u. 33.) háziorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Anna tér 11.) központi ügyelet	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Anna tér 10.) gyermek ügyelet, háziorvosi rendelő, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Jókai u. 5-9.) háziorvosi rendelő, fogorvosi rendelő	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Vajda P. ltp. 27/A) gyermek-háziorvosi rendelő, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Huszár ltp.) háziorvosi rendelő, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Vízmu u. 1.) orvosi rendelő, védőnői tanácsadó	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Aradi u. 10-12.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem
	Alapellátás (Fő tér 6.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Külső-Veszprémi út 2.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem
	Alapellátás (Erkel F. u. 39.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Jókai u. 18.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Korona u. 27.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Várkert u. 4.) iskolaorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Fő u. 19.) háziorvosi rendelő	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem

	Alapellátás (Bástya u. 11/a.) háziiorvosi rendelő	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Március 15. tér 9.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Jókai u. 37.) iskolaorvosi rendelő	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Szent István út. 5.) fogorvosi rendelő	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	Alapellátás (Zimmermann u.8.) fogorvosi rendelő	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	Korlát
	Alapellátás (Várkert út. 5.) fogorvosi rendelő	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (könyvtár)		nem	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (ref. könyvtár)		igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (képfestő)		nem	nem	nem	nem	igen	nem	igen	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (JMSZK)		nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (HEMO)		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (Kastély)		igen	nem	igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények (Mozi)		nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		igen	nem	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
rendőrség		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Igazságszolgáltatási ügyészség		nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 3.)		igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 4-6.)		igen	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Teveli út 3.)		igen	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Vörösmarty u. 12.)		igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Anna tér 15.)		igen	nem	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Arany J. u. 4.)		nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 11.)		nem	igen	igen	nem	nem	igen	igen	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 7.)		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények (Barát u. 9.)		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem

Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál

A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt. Székhelye - Pápa, Kürt utca 1. (Központi ügyintézés)	nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	igen	nem
MOVE Nonprofit Közhasznú Zrt. Telephelye – Pápa, Kürt utca 2. (Szerelés, varroda, faipar, szövöde)	igen	igen	igen	igen	nem	nem	nem	igen	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál

Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozott részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	igen	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem
Vasútállomás	igen	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Célzott programok a városban nincsenek. A fogyatékkal élők klubokba, egyesületekbe tömörültek, amelyek keretében a saját igényeiket kielégítő programokat szerveznek. Ezek megvalósításához kérelmükre az önkormányzat anyagi támogatást nyújt. A fedezetet a polgármesteri keret biztosítja. Fő szabályként érvényesül, hogy az adott évben megállapított támogatás nem lehet kevesebb az előző évinél.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincsenek.

7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei	• mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés • az utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása • lehetőség biztosítása a sportolásra, kulturális programok látogatására és abban való aktív részvételre • munkáltatók megkeresése, védett munkahelyek felderítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésekor és a felülvizsgálat során igyekeztünk a városban működő valamennyi olyan szervezetet feltérképezni, amelyik kapcsolatban áll az érintett célcsoportok valamelyikével. Az önkormányzattal való együttműködés minden területen megvalósul, de partnerségi megállapodások nem születtek.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Idősgondozásban szerepet vállaló egyházi szervezetek, civilek és érdekvédelmi szervezetek

- Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi- és Érdekképviselői Egyesülete: A **Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi- és Érdekképviselői Egyesülete** kiterjedt tevékenységet folytat az idősök segítése terén. A 638 fős szervezetükön belül és azon kívül is felkarolják az elesetteket, segítik a rászorulókat, látogatják a betegeket, gyűjtéseket szerveznek nehéz helyzetbe került társaik számára.

Az Egyesület az Alapító Okiratában meghatározott célok és feladatok szerint látja el sokrétű tevékenységét. Működésüket fedező költségeiket Pápa Város Önkormányzatához és a Nemzeti Együttműködési Alaphoz évente beadott pályázataikon elnyert összegek biztosítják. A vezetőség tagjai önkéntesként látják el munkájukat. Legkedveltebb programjaik a nagy rendezvények: Nőnap, Majális, Idősek Világnapja, karácsony.

A rendezvényekre mindig az alkalomnak megfelelő ünnepi műsor várja tagjaikat.

Kisebbségi előadások is rendszeresek és népszerűek: egészségügyi és szociális, nyugdíjazással kapcsolatos aktuális tudnivalók, a lopások megelőzését célzó rendőrségi tájékoztatók, kedvezményes üdülségek, könyvbemutatók, egyéb jeles alkalmakra szervezett ünnepek, megemlékezések.

Színház és koncertlátogatásokat is rendszeresen szerveznek a tagok igényeinek megfelelően. Az egészségmegőrzés érdekében kedvezményes fürdőbérletet biztosítanak a pápai termál- és gyógyfürdőbe, továbbá gyógytorna foglalkozások zajlanak heti rendszerességgel, alkalmanként pszichológus segít az időskori stresszhelyzetek megoldásában.

Amatőr művészeti csoportjaik: énekkar, tánckar, irodalmi színpad. A csoportok színvonalas műsoraikat számos alkalommal és helyen mutatják be, mellyel kivívták úgy a szakma, mint a nézők elismerését.

Megalakították az „Idősek Aktívan” Közérdekű Nyugdíjas Szövetkezetet. Célja, hogy a még aktív időszerű tagjai számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásuk folyósítása mellett, kedvező adózási feltételekkel. A nyugdíjas szövetkezet működésének célja továbbá, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai és élettapasztalat átadásra kerüljön.

- Az Egyesített Szociális Intézmény működési feltételeinek javítása céljából **Az Időskorúak Szociális Ellátásáért Alapítvány** támogatásokat nyújtott pl. szakmai és kulturális programokra, karácsonyi ajándékok és tárgyi eszközök vásárlására az ellátottak részére.
- A **Pápai Evangélikus Egyházközség** karitatív és szociális jellegű tevékenysége keretében havonta egy alkalommal és egyházi ünnepnapokon az idősek otthonaiban tesz látogatást.
- A **Pápai Református Egyházközség** karitatív tevékenység keretében az idősek otthonának telephelyein, a kórházban heti rendszerességgel Istentiszteletet tart. Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálat működik, amelynek szervezésében és gondozási munkájában a gyülekezet tagjai is részt vesznek.
- A **Pápai Református Egyházközség Nőszövetségi Csoportjának** tagjai évente több alkalommal látogatnak el az idősek otthona részlegeibe, süteményt visznek, beszélgetnek, közösen énekelnek.
- A **Boeing Hungary Inc Pápa City és a Nehéz Légiszállító Ezred** pénzbeli adománnyal támogatja az Egyesített Szociális Intézmény tárgyi feltételeinek javítását „Az Időskorúak Szociális Ellátása” Alapítványon keresztül.
- Az Egyesített Szociális Intézmény több alkalommal kapott **Schwetzingen** testvérvárosból gyermek és felnőtt ruházatot, gyermekjátékokat, kerékpárokat, iskolai felszereléseket, lábbelit, egyéb textíliát, babakocsikat, gyermeküléseket, gyógyászati segédeszközöket, melyet a rászorulóknak juttattak el a családgondozók. Kampenből is folyamatosan érkezik adomány az intézménynek.
- Egyre szélesedő teret kapott az Egyesített Szociális Intézmény életében az **önkéntes munka**. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben foglaltak alapján az iskolai közösségi szolgálat megszervezése keretében több középfokú köznevelési intézménnyel kötött együttműködési megállapodást az intézmény. Az önkéntes munkát vállalók megismerhetik a szociális ellátórendszert és megtapasztalhatják az önzetlen segítségnyújtás örömét. Évente 25-30 diák tölti le az intézményben a kötelező óraszámot.

Fogyatékossgal élőket támogató civil szervezetek, egyházak

- A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Támogató Szolgálat támogató szolgáltatást nyújt
- MOVE Béta Emberiesség Integrált Támogató Szolgálat támogató szolgáltatást nyújt
- Mozgássérültek Veszprém Megyei Egyesületének Pápai Csoportja
- Szívvel és Lélekkel a Pápai Mozgássérültekért Alapítvány

Mélyszegénységgel kapcsolatosan nyújtott támogatások, szolgáltatások:

- A **Szent Anna Római Katolikus Plébánia** rendszeresen több családot segít élelmiszerrel, pékáruval, amelyet a plébánián osztanak ki. Használt ruhát, bútorokat és háztartási gépeket gyűjtenek a hívek felajánlásából, amelyekből a családokat támogatják.
- Az **Ordo Militaris Teutonicus** (Teuton lovagok) képviselői az elmúlt években is többször szállítottak nagyobb mennyiségű adományt a városban élő rászorultak részére, melyek kiosztásában az Egyesített Szociális Intézmény Családsegítő Szolgálat működött közre.

- A **Pápai Református Egyházközség** részt vett az „Enni adok, Enni kapok” élelmiszer adományozó akció propagálásában (a Pálos téren található dobozba élelmiszert lehet elhelyezni, amiből a rászorulóknak térítésmentesen vehetnek ki). A hajléktalan szálló lakói részére karácsonykor tartós élelmiszerekből összeállított ajándécsomagot készítenek, ruhaadományokat gyűjtenek.
- A **Magyar Vöröskereszt Pápai Területi Szervezete** a városban és a kistérségben élőknek nyújt támogatást: lehetőségeihez mérten ruhaneműkkel és tartós élelmiszerekkel segítenek a hozzájuk fordulóknak, nagyobb mértékű adományozást az ünnepek alkalmával végeznek.
Fentieken túl a katasztrófavédelemmel együttműködve, novembertől márciusig átmeneti krízishelyzetet kezelnek, valamint további ellátásig meleg ruhát, élelmet, teát biztosítanak.
2022 évtől a pápai szervezet is csatlakozott az élelmiszermentéshez, amit a saját látókörükbe eső rászorultak részére osztanak szét.
- A **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pápai Csoportja** rendszeres tevékenység keretében az Árok u. 13. szám alatti raktárban havi rendszerességgel krízis ügyeletet tart. Itt ruhát, játékot, babakocsit, gyógyászati segédeszközöket kaphatnak a rászorulóknak. Élelmiszer adományt a felajánlások erejéig tudnak adni.

Gyermekek esélyegyenlősége érdekében nyújtott támogatások, szolgáltatások

- A **Pápai Sarokkő Baptista Gyülekezet** Pápa Város Önkormányzatával kötött feladat-ellátási szerződés alapján 14 pápai lakóhelyű személy részére folyamatosan biztosít teljes körű ellátást a gyülekezet által fenntartott anyaotthonban. Rendszeresen juttat élelmiszert és ruhaadományt a rászoruló családok részére.
- A **Pápai Nagycsaládosok Közhasznú Egyesületének** célja az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációjáért érzett felelősség erősítése, nagycsaládosok sajátos érdekeinek képviselése. Működésük finanszírozásának érdekében rendszeresen szakmai pályázatokat nyújtanak be. A civil szervezetek közül a **Pápai Nagycsaládosok Közhasznú Egyesülete** több kezdeményezésével segítette különösen a szegény gyermekek helyzetének javítását (gyermekruha-vásár, közösségi és gyermekprogramok).
- A **Teuton Lovagrend adományából** a városban élő családok mellett, a járásban élő kisgyermekes családoknak és bölcsődéknek is juttatott el élelmiszert a családsegítő szolgálat.

Egyházi fenntartású intézmények

- Szent Anna Római Katolikus Óvoda
- Édenkert Pápai Református Óvoda
- Szent István Római Katolikus Általános Iskola
- Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskola és Óvoda
- Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, Művészeti Szakgimnáziuma és Diákotthona

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Nincsenek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Pápa Városi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat Képviselőtestülete

- roma nemzetiségi napot szervezett,
- biztosította a Kik vagyunk? (ROMA-NEMZ-TAB-22-0223) cigány nemzetiségi gyermektábor lebonyolításával kapcsolatos pályázati összegen felüli költségeket,
- pünkösdi rendezvényt szervezett a főként cigány származásúak részére,
- kb. 50 fő szegregátumban élő, cigány nemzetiségű személyek részére a csatnai zarándokút buszköltségét és a parkolási díjat megfinanszírozta.

A Pápai Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselőtestülete

- német szépkiejtési versenyt rendezett a Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában,
- biztosította 60 pápai diák városlődi Kulturwettbewerb elnevezési rendezvényre történő utazásának buszköltségét,
- hozzájárult 2 fő német nemzetiségi tanulónak a Veszprém Megyei Német Önkormányzatok Közössége által Városlődre szervezett nyári üdültetéséhez,
- hozzájárult az Országos Kulturális Gála elnevezésű rendezvényre történő utazás buszköltségéhez,
- német nemzetiségi napot tartott,
- Schultüte ajándéksomaggal kedveskedett a Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános iskola német tagozatos, első osztályos tanulóinak,
- hagyományos Márton napi rendezvényt szervezett a Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában,
- támogatásban részesítette a Petőfi Sándor Gimnázium és Szakközépiskola Pápa Alapítványt azzal, hogy a támogatási összeget a Pápai Petőfi Sándor Gimnáziumban zajló nemzetiségi oktatás javítására használhatja fel,
- támogatásban részesítette a Nátuskerti Óvodáért Közhasznú Alapítványt azzal, hogy a támogatási összeget a Pápai Városi Óvodák Nátuskerti Tagóvodájában zajló nemzetiségi oktatás javítására használhatja fel,
- hagyományos adventi hangversenyt szervezett.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tevékenységüket a b) pontban bemutattuk.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőségi feladatok ellátásának területén tevékenykedő for-profit szereplőkről nincs tudomásunk.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésében részt vettek az esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett intézmények, szervezetek, partnerek: Pápa Város Önkormányzatának Egyesített Szociális Intézménye, a Veszprém Megyei Kormányhivatal

Pápai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya, a Pápai Tankerületi Központ, Pápa Város Önkormányzatának Egészségügyi Alapellátási Intézete, a Pápai Városi Óvodák, a Pápai Rendőrkapitányság, a Pápai Nyugdíjasok Érdekvédelmi- és Érdekképviselői Egyesülete, a Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézet Szakrendelő, valamint a Pápai Polgármesteri Hivatal Szociális és Közigazgatási Osztálya.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programot

- szakmai bizottságként a Humánerőforrás Bizottság
- a Pápa Városi Cigány Nemzetiségi Önkormányzat Képviselőtestülete és a
- Pápai Német Nemzetiségi Önkormányzat Képviselőtestülete megtárgyalta.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elérhető Pápa város www.papa.hu honlapján, így az érintettek megismerhetik a program részletes tartalmát, a tervezett intézkedéseket, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Az a) pontban foglaltak partnerek bevonásával HEP fórum működik.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénység- ben élők	1. Egészségügy : • alacsony részvétel szűrő-vizsgálatokon • a hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása, amely folyamatos környezet- és egészségterhelési veszéllyel párosul • egyes településrészekben hiányoznak az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételek	1. Egészségügy: • szűréseken való részvétel erősítése, segítése • környezettudatosság fejlesztése (tájékoztatók, közösségi akciók) • Cserhaj Csillagház és Szolgáltató-pont igénybevételeinek erősítése pl. az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez
	2. Oktatási, nevelési szolgáltatások: • jellemző az iskolai lemorzsolódás • gyakoriak az osztályismétlések	2. Oktatási, nevelési szolgáltatások : • hátrányos helyzetű iskoláskorúak iskolai lemorzsolódásának és osztályismétlésének csökkentésére: felzárkóztató foglalkozások • a magántanulói státusz csökkentése • iskolai közösségi programok, rendezvények (nyílt nap, közösségi-információs programok) számának növelése
	3. Képzettség, foglalkoztatás: • alacsony iskolai végzettség • tartós munkanélküliség	3. Képzettség, foglalkoztatás: • képesség, készség- és kompetencia-fejlesztő programok • új szakképesítés megszerzése, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően • az általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programokon való részvétel • munkaerőpiacra való visszatérés támogatása

Gyermekek	1. A kommunikáció folyamatos fenntartása nélkül nem biztosított a gyermekek esélyegyenlőségét segíteni kívánó szakemberek és szolgáltatást nyújtók között a kapcsolat.	• kommunikációt segítő programok folytatása a gyermekekkel foglalkozó szakemberek között • fórumok működtetése • javaslatok jó gyakorlatok ajánlása, kipróbálása
	2. Gyakori a családok költözése, megnövekedett a csonka és mozaik családok száma.	• a gyerekek felkészítése a változásokra • szocializáció, családi kapcsolatok erősítése
	3. Van intézményi hiányzás. A kompetenciamérés eredményei hullámzóak.	• módszertani megújulás, jó gyakorlatok alkalmazása • az intézményi hiányzások csökkentése • kompetencia mérés eredményeinek javítása • a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését-oktatását megcélzó jó gyakorlatok alkalmazása • infokommunikációs eszközök felhasználása a nevelő-oktató munkában
Idősek	1. Elmagányosodás • magas az egyedül élő idősök, különösen a nők aránya • generációk és család közötti kapcsolatok hiánya • alacsony informatikai jártasság	• aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése, meglévő szolgáltatások fenntartása • generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása • további számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba
	2. Áldozattá válás	• az idős személyek életének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása

Nők	1. Magas a településen élő nők körében a terhesség megszakítások száma és alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya.	• a nem kívánt terhesség megelőzése érdekében tájékoztató anyagok készítése, előadások szervezése a célcsoportok számára • szűréseken való részvételi arány növelése tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára
	2. Magas a családon belül elkövetett nők elleni erőszakos cselekmények száma. Tényleges adat nem áll rendelkezésre, mert egy részük rejtve marad.	• tájékoztatás az osztályfőnöki órákon • rendőrségi tájékoztató anyagok készítése • előadások szervezése
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei	• mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés • az utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása • lehetőség biztosítása a sportolásra, kulturális programok látogatására és abban való aktív részvételre • munkáltatók megkeresése, védett munkahelyek felderítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás		

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák származásuk miatt nem szenvednek hátrányokat.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők aránya és száma folyamatosan csökkenjen.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségének biztosítását

Folyamatosan odafigyelünk az idősek élethelyzetének változására, különös figyelemmel vagyunk önszerveződő közösségeik működésének támogatására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egészségügyi szűrővizsgálatokhoz való hozzáférésük kiterjesztését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szervezeteinek támogatására, együttműködünk azokkal a gazdasági társaságokkal, amelyek munkát biztosítanak számukra.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége 1.

A	Intézkedés címe:	Egészségügyi Program
B	Feltárt probléma megnevezése	1. alacsony részvétel szűrővizsgálatokon 2. a hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása, amely folyamatos környezet- és egészségterhelési veszéllyel párosul 3. egyes településrészekben hiányoznak az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése <i>Rövidtávú cél:</i> lakosság tájékoztatása <i>Középtávú cél:</i> résztvevők számának emelkedése <i>Hosszú távú cél:</i> a szűréseken való rendszeres és önkéntes részvétel 2. környezet- és egészségterhelés csökkentése <i>Rövidtávú cél:</i> • lakosság tájékoztatása, meghívók kiküldése a környezettudatos életmód fontosságát bemutató fórumokra • közszolgáltatási szerződések és befizetések ellenőrzése <i>Középtávú cél:</i> fórumok szervezése, megvalósítása <i>Hosszú távú cél:</i> szemléletváltás 3. higiéniai szükségletek kielégítése <i>Rövidtávú cél:</i> Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont népszerűsítése <i>Középtávú cél:</i> Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont rendszeres használata <i>Hosszú távú cél:</i> Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont fenntartása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás 2.

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése a) tájékoztató anyagok készítése b) egyeztetés az egészségügyi intézmények vezetőivel 2. hulladékkezelés szabályainak betartatása, környezet- és egészségterhelés csökkentése a) tájékoztató anyagok és meghívók elkészítése b) helyiség biztosítása, előadók és a célcsoport meghívása c) kölcsönös párbeszéd a résztvevő felek között d) hatásvizsgálat 3. higiéniai szükségletek kielégítése a) a kialakított Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont népszerűsítése, tájékoztató anyagokkal és a jelzőrendszeri tagok segítségével b) működtetés, állagmegőrzés
G	Az intézkedés felelőse	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése • Egészségügyi Alapellátási Intézet • Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő • Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya • Család- és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2. hulladékkezelés szabályainak betartatása, környezet- és egészségterhelés csökkentése • Család- és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • Pápai Polgármesteri Hivatal Szociális és Közigazgatási Osztály, Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály • Közszolg Nonprofit Kft. 3. higiéniai szükségletek kielégítése • Család- és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése a) tájékoztató anyagok készítése: évente b) egyeztetés az egészségügyi intézmények vezetőivel: évente 2. hulladékkezelés szabályainak betartatása, környezet- és egészségterhelés csökkentése a) tájékoztató anyagok és meghívók elkészítése: évente b) helyiség biztosítása, előadók és a célcsoport meghívása: évente c) kölcsönös párbeszéd a résztvevő felek között: folyamatos d) hatásvizsgálat: folyamatos 3. higiéniai szükségletek kielégítése a) a kialakított Szolgáltatópont népszerűsítése a média bevonásával, kiadásával és a jelzőrendszeri tagok segítségével: folyamatos b) működtetés, állagmegőrzés: folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése Adatigénylés a résztvevőkről (Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő) 2. hulladékkezelés szabályainak betartatása, környezet- és egészségterhelés csökkentése a) fórumon való megjelenési aktivitás, dokumentáció: jelenléti ív b) közszolgáltatási szerződések megkötése, forrás: KÖZSZOLG Nonprofit Kft. c) közszolgáltatási díjak megfizetése, forrás: KÖZSZOLG Nonprofit Kft. d) lakókörnyezet ellenőrzése: forrás: Pápai Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztály, Pápai Polgármesteri Hivatal Szociális és Közigazgatási Osztály, Pápai Polgármesteri Hivatal Közterület-felügyelete: folyamatosan, Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály: alkalmanként 3. higiéniai szükségletek kielégítése a megvalósult Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont által nyújtott szolgáltatásokat használók száma (igénybevételi napló)

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése: emberi erőforrások, orvosi rendelők rendelkezésre állnak 2. hulladékkezelés szabályainak betartatásához, környezet- és egészségterhelés csökkentéséhez: rendelkezésre állnak 3. higiéniai szükségletek kielégítése: emberi erőforrások rendelkezésre állnak, az egyéb feltételek biztosításához pályázati forrás vagy költségvetési támogatás is szükséges
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	1. szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése: betegjogok miatt nem releváns 2. hulladékkezelés szabályainak betartatása, környezet- és egészségterhelés csökkentése: folyamatos ellenőrzés 3. higiéniai szükségletek kielégítése: költségvetési és pályázati források, valamint az igénybevételi adatok figyelembevételével dönthető el
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége 2.

A	Intézkedés címe:	Köznevelési programok
B	Feltárt probléma megnevezése	1. jellemző az iskolai lemorzsolódás 2. gyakoriak az osztályismétlések
C	Az intézkedéssel elérni kíván cél	<i>Rövidtávú cél:</i> iskolai közösségi programok, rendezvények, melyek célja, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek és szüleik az intézménybe járó gyerekekkel és szüleikkel kölcsönösen megismerjék és elfogadják egymást <i>Középtávú cél:</i> a kölcsönös elfogadás megkönnyíti a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai beilleszkedését <i>Hosszú távú cél:</i> az iskolai lemorzsolódások és az osztályismétlések csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	

E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. II. Köznevelési, Szakképzési, Felsőoktatási rendszer óvodától-egyetemig 15.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	a) a kötelező felvételt biztosító iskolákban az első osztályos gyermekeknek és szüleiknek közösségi és információs program, továbbá nyílt nap szervezése b) pedagógusok közreműködésével játékos formában készségfejlesztő gyakorlatok a gyermekeknek c) felzárkóztatás, fejlesztés
G	Az intézkedés felelőse	• Pápai Tankerületi Központ • A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	a) a hatéves korosztályba tartozó gyermekek és szüleik számára közösségi-információs program, nyílt nap szervezése: évente b) pedagógusok közreműködésével játékos formában készségfejlesztő gyakorlatok a gyermekeknek: folyamatos c) felzárkóztatás, fejlesztés: folyamatos (Cserhaj Csillagház és Szolgáltató-pontban, Tanoda program keretében)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a) A köznevelési napokon résztvevő szülők és gyermekek száma dokumentáció: jelenléti ív b) gyermekek aktivitása a játékos programokon dokumentáció: jelenléti ív c) gyermekek részvétele a felzárkóztatási, fejlesztési programokon dokumentáció: jelenléti ív d) osztályismétlők számának felmérése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Emberi erőforrások rendelkezésre állnak, helyszín, tárgyi feltételek az iskolákban és a Szolgáltatópontban már adottak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Köznevelési nap és a folyamatos felzárkóztatás fejlesztési igény esetén fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége 3.

A	Intézkedés címe:	Esélyegyenlőség a foglalkoztatásban
B	Feltárt probléma megnevezése	1. alacsony iskolai végzettség 2. tartós munkanélküliség
C	Az intézkedéssel elérni kíván cél	<i>Rövid távú cél:</i> képesség, készség és kompetencia-fejlesztő, valamint általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programokon való részvétel <i>Középtávú cél:</i> új szakképesítés megszerzése, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően, <i>Hosszú távú cél:</i> aktív részvétel a munkaerő-piacon
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. 4. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	a) képesség, készség és kompetencia-fejlesztő, valamint általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programok szervezése b) új szakképesítés megszerzésére, átképzésre irányuló tanfolyamok indítása a munkaerő-piac igényeinek megfelelően c) munkaerőpiacra való visszatérés támogatása
G	Az intézkedés felelőse	Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a) indított képzések száma b) képzésekre jelentkezők száma c) képzést eredményesen befejezők aránya d) elhelyezkedési mutatók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Gyermekek esélyegyenlősége 1.

A	Intézkedés címe:	„Kerekasztal a gyerekekért” Fórum
B	Feltárt probléma megnevezése	1. az állandó változások miatt kommunikációs hiányosságok a segítő szakemberek és szolgáltatást nyújtók között 2. kevés az olyan fórum, ahol együtt kommunikálva segítik a probléma megbeszélését, javaslatokkal, jó gyakorlattal a megoldáshoz közelítést
C	Az intézkedéssel elérni kíván cél	• a kommunikációt segítő programok folytatása a gyerekekkel foglalkozó szakemberek között • fórumok működtetése, ahol együtt kommunikálva segítik a probléma megbeszélését, javaslatokkal, jó gyakorlatokkal a megoldáshoz közelítést a partnerek.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Pápa Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve Pápa Város Drogellenes Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. I. születés és gyermekkor 4.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Fórumok témái: • együttműködés partnereinek beazonosítása • törvényi változások követése • együttműködés elmélyítése, hatékonyság növelése a hátránycsökkentés céljából (Szakmai nap: jelzőrendszer működtetése • gyermekétkeztetés speciális problémái, táplálkozás-egészségügyi előírások változásai • közösségbe kerülés törvényi kötelezettség (óvoda, iskola) • közösségben tartás: hiányzás, intézményváltás csökkentése • szakmai párbeszéd: a „sikeres” esetek megbeszélése, kipróbált, hatékony módszerek elemzése és használata
G	Az intézkedés felelőse	Gyermekek esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport tagjai
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Fórumok időpontjai • félévente

I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a) az érintett korosztályhoz tartozó szakszavak, kifejezések mindenki által azonos értelmezésbe kerülnek, b) szorosabb együttműködés és kommunikáció alakul ki az érintett felek között, c) a jó gyakorlatok, a bevált és az új módszerek átadása tágabb körben válik ismertté d) saját intézményi szinten mintaként szolgálnak Dokumentálása: jegyzőkönyv, jelenléti ív
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- fórum helyszínének biztosítása az Önkormányzat közreműködésével - személyi feltételek rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	a fórum folytatódik, a HEP folyamatos megvalósítása, éves értékelése, majd a következő év terveiben szereplő célok megfogalmazásához kapcsolódó témákban
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Gyermekek esélyegyenlősége 2.

A	Intézkedés címe:	Az állandóság hiánya a családok, gyermekek életében
B	Feltárt probléma megnevezése	1. gyakori a családok költözése, 2. megnövekedett a csonka és mozaik családok száma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	- a gyerekek felkészítése a változásokra, - szocializáció és a családi kapcsolatok erősítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Pápa Város Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód 8-9.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- családi programok, rendezvények - családtervezési tanácsadás - sportlehetőségek, tehetséggondozás - nevelési-oktatási intézményekben a szocializáció erősítése a mindennapokban, kiemelt területként megjelenítve
G	Az intézkedés felelőse	- Gyermekek esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport tagjai - Család- és Gyermekjóléti Központ - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Kommunikáció az érintett célcsoport és a kortársak között: folyamatos Megvalósítandó programok: évente 15

I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	• intézményvezetők tapasztalatai • rendezvényeken, családi programokon résztvevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	• a rendezvényhez szükséges helyszínek és szakemberek, valamint a számítógépek és tárgyi eszközök rendelkezésre állnak • tájékoztató kiadványok költségeit saját forrásból biztosítani kell
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Gyermekek esélyegyenlősége 3.

A	Intézkedés címe:	Módszertani megújulás, jó gyakorlatok alkalmazása
B	Feltárt probléma megnevezése	1. van intézményi hiányzás 2. a kompetenciamérés eredményei hullámzóak
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	• az intézményi hiányzások csökkentése, kompetencia- mérés eredményeinek javítása • a nevelését-oktatását megcélzó jó gyakorlatok alkalmazása • infokommunikációs eszközök felhasználása a nevelő-oktató munkában
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Pápa Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. II. Köznevelési, Szakképzési, Felsőoktatási rendszer óvodától- egyetemig 15.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• jó gyakorlatok alkalmazása (Educatio) • tudásátadás – tudáselsajátítás – hospitálás – képzés, tréningek • szakmaközi kapcsolatok erősítése
G	Az intézkedés felelőse	• Gyermekek esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport • Pápai Tankerületi Központ • Pápai Városi Óvodák
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	• bemutató foglalkozások: félévente • pedagógus képzéseken tudáselsajátítás: évente legalább 2 alkalom • tréningek: évente legalább 1 alkalom

		szakmaközi kapcsolatok erősítése: félévente
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Eredményességi mutatók: - szorosabb együttműködés és kommunikáció alakul ki pedagógusok és a diákok között - a jó gyakorlatok, a bevált, új módszerek átadása tágabb körben válik ismertté - saját intézményi szinten mintaként szolgálnak - változatosabb pedagógiai eszköztár, javuló eredményesség az oktató-nevelő munkában, esély a tehetségek kibontakoztatására Dokumentálás: jegyzőkönyv, jelenléti ív, fotó, helyi sajtó
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	emberi és pénzügyi erőforrások, a lebonyolításhoz szükséges helyiségek és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A nők helyzete, esélyegyenlősége 1.

A	Intézkedés címe:	Egészségvédő programok
B	Feltárt probléma megnevezése	- magas a településen élő nők körében a terhességmegszakítások száma - alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	- a terhességmegszakítások számának csökkentése - a szűrővizsgálaton való részvételi arány növelése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás 2-3-4.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. terhességmegszakítások számának csökkentése - a nem kívánt terhesség megelőzése érdekében tájékoztató anyagok készítése - tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára

		2. Szűrővizsgálatokon való részvételi arány növelése tájékoztatás a szűrővizsgálatokról az érintett lakosság körében a védőnők és háziorvosok, szakorvosok közreműködésével
G	Az intézkedés felelőse	- Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő (szakorvosok) - Egészségügyi Alapellátási Intézet (Védőnői szolgálat, háziorvosok) - Család- és Gyermekjóléti Központ - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	1. terhességmegszakítások számának csökkentése - tájékoztató anyagok készítése: folyamatos - tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára: folyamatos. 2. Szűrővizsgálatokon való részvételi arány növelése - tájékoztatás a szűrővizsgálatokról az érintett lakosság körében a védőnők és háziorvosok, szakorvosok közreműködésével: folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1. terhességmegszakítások számának csökkentése - tájékoztató előadásokon megjelentek száma (jelenléti ív szerint), - terhességmegszakítás számának figyelemmel kísérése 2. Szűrővizsgálatokon való részvételi arány növelése - a szűrővizsgálaton megjelentek vonatkozásában összehasonlító adatok elemzése az előző évihez viszonyítva
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	A Kórházban és az Egészségügyi Alapellátási Intézetnél, a Család- és Gyermekjóléti Központban a humán erőforrás rendelkezésre áll. Az előadásokhoz a helyiség biztosított. Költséggént merül fel a szóróanyagok sokszorosítási költsége.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A nők helyzete, esélyegyenlősége 2.

A	Intézkedés címe:	Család erőszak nélkül
B	Feltárt probléma megnevezése	1. magas a családon belül elkövetett, nők elleni erőszakos cselekmények száma 2. tényleges adat nem áll rendelkezésre, mert egy részük rejtve marad
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<i>Rövidtávú cél:</i> rendőrségi tájékoztató anyagok készítése <i>Középtávú cél:</i> tájékoztatás osztályfőnöki órákon, előadásokon <i>Hosszú távú cél:</i> családon belüli erőszak csökkentése, a rejtett cselekmények felszínre kerülése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód 14.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• tájékoztató anyagok előkészítése • osztályfőnöki órákon történő tájékoztatás • előadások megszervezés és lebonyolítása
G	Az intézkedés felelőse	• Pápai Rendőrkapitányság • Pápai Tankerületi Központ • A nők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport • Család és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	• tájékoztató anyagok előkészítése: évente • előadások megszervezése és lebonyolítása: évente • osztályfőnöki órán való megjelenés: folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	• előadáson résztvevők száma • segítőkhez fordulók száma • osztályfőnöki órák száma • hatóságok mutatószámai
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás rendelkezésre áll. Tájékoztató anyagok készítésére saját forrás szükséges.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az idők helyzete, esélyegyenlősége 1.

A	Intézkedés címe:	Elmagányosodás kezelése
B	Feltárt probléma megnevezése	1. magas az egyedül élő idők aránya 2. generációk és család közötti kapcsolatok hiánya 3. alacsony informatikai jártasság
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	a) aktivitás, függetlenség megőrzése b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása c) informatikai jártasság további emelkedése az idők körében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia 2023-2024.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése: – programokra vonatkozó igények felmérése – a programok megszervezése (helyiség, célcsoport és előadók meghívása). b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: – új igények felmérése az általános és középiskolás gyerekek köréből a generációs programokhoz való csatlakozáshoz – távol élő családtagokkal vagy régi barátokkal való kapcsolatfelvétel c) számítógépes tanfolyamok további szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba
G	Az intézkedés felelőse	Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése: - programokra vonatkozó igények felmérése:

		folyamatos, de legalább évente - a programok megszervezése (helyiség, célcsoport és előadók meghívása): folyamatos, de legalább évente b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: - új igények felmérése az általános és középiskolás gyerekek köréből (a generációs programokhoz való csatlakozáshoz): folyamatos, de legalább évente - távol élő családtagokkal vagy régi barátokkal való kapcsolatfelvétel: folyamatos. c) számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba: folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programokon résztvevők száma: jelenléti ív b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: - generációs programokban résztvevő oktatási-nevelési intézmények, gyermekek száma, - intézményben ellátottak esetében a látogatások száma c) számítógépes tanfolyamra jelentkezők és résztvevők, valamint a tanfolyamot eredményesen elvégzők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Emberi erőforrás: tanulók, pedagógusok, önkéntesek, ESZI munkatársai, nyugdíjas egyesület és klubok Tárgyi feltételek: helyiség, számítógép, meghívók, tájékoztató anyagok
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 2.

A	Intézkedés címe:	Az áldozattá válás megelőzése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az áldozattá válás
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiája
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Időügyi Nemzeti Stratégia 2023-2024. Országos Fogytékosságügyi Program 2015-2025.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• Pápai Rendőrkapitányság munkatársainak lakossági fórumokon, idősek otthonában, nyugdíjas egyesületeknél tartott bűnmegelőzési előadásai • Pápai Rendőrkapitányság módszertani DVD-jének bemutatása • Pápai Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum Szociális és Időügyi Egyeztető Munkacsoportjának közreműködése
G	Az intézkedés felelőse	Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport Pápai Rendőrkapitányság
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A programban megfogalmazott tevékenységek célja, az időskorúak ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése a Pápai Rendőrkapitányság statisztikai adatai alapján.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	rendelkezésre állnak
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Fogyatékosok helyzete, esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	Fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program 2015-2025.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés - utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása - lehetőség biztosítása a sportolásra (Gördülő táncsoport, ülő röplabda) stb.), kulturális programok látogatására, továbbá abban való aktív részvételre - megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató szervezetek és önkormányzati intézmények megszólítása
G	Az intézkedés felelőse	Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	- mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés: folyamatosan, pályázati lehetőségek és saját forrás függvényében - az utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása: folyamatosan a támogató szolgáltatások és önkéntesek közreműködésével - lehetőség biztosítása a sportolásra és kulturális programok látogatására továbbá az abban való aktív részvételre: folyamatosan - megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató szervezetek folyamatos felkutatása: folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- az akadálymentesített közintézmények köre bővül - a támogató szolgáltatásokat és az önkéntes segítségnyújtást igénybe vevők száma emelkedik - növekszik a kulturális és sport programok látogatottsága és az azokban való aktív résztvevők

		száma • emelkedik a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatottsága
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati és saját forrás szükséges. A humánerőforrás, helyiségek és a foglalkoztatók rendelkezésre állnak.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzet-elemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégia khoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1.												
2.												
3.												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Egészségügyi program	1. Alacsony részvétel szűrővizsgálatokon	szűrővizsgálatokon való aktivitás növelése Rövidtávú cél: lakosság tájékoztatása Középtávú cél: résztvevők számának emelkedése Hosszú távú cél: a szűrésen való rendszeres és önkéntes részvétel		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030. VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás 2.	szűrővizsgálato-kon való aktivitás növelése a) tájékoztató anyagok készítése b) egyeztetés az egészségügyi intézmények vezetőivel	- Egészségügyi Alapellátási Intézet - Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő - Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya - Család- és Gyermekjóléti Központ - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	a) tájékoztató anyagok készítése: évente b) egyeztetés az egészségügyi intézmények vezetőivel: évente	Adatigénylés a résztvevőkről (Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelőtől (szűrésen résztvevők száma)	- az emberi erőforrások, - orvosi rendelők rendelkezésre állnak	betegjogok miatt nem releváns	nem releváns

		2. Hulladékkezelés alacsony színvonalú alkalmazása, amely folyamatos környezet- és egészségterhelési veszéllyel párosul	környezet- és egészségterhelés csökkentése Rövidtávú cél: • lakosság tájékoztatása, meghívók kiküldése a környezet tudatos életmód fontosságát bemutató fórumokra • közszolgáltatási szerződések és befizetések ellenőrzése Középtávú cél: fórumok szervezése, megvalósítása Hosszú távú cél: szemléltetvéltás			a) tájékoztató anyagok és meghívók elkészítése b) helyiség biztosítása, előadók és a célcsoport meghívása c) kölcsönös párbeszéd a résztvevő felek között d) hatásvizsgálat	• Család- és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • Pápai Polgármesteri Hivatal Szociális és Közigazgatási Osztály • Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya • Közzszolg Nonprofit Kft.	a) tájékoztató anyagok és meghívók elkészítése: évente b) helyiség biztosítása, előadók és a célcsoport meghívása: évente c) kölcsönös párbeszéd a résztvevő felek között: folyamatos d) hatásvizsgálat: folyamatos	• fórumokon való megjelenési aktivitás, dokumentáció: jelenléti ív • közszolgáltatási szerződések megkötése forrás: KÖZZSZOLG Nonprofit Kft • közszolgáltatási díjak megfizetése forrás: KÖZZSZOLG Nonprofit Kft. • lakókörnyezet ellenőrzése: forrás: Pápai Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztály, Pápai Polgármesteri Hivatal Szociális és Közigazgatási Osztály, Pápai Polgármesteri Hivatal Közterület-felügyelete folyamatosan, • Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály: alkalmoszerűen	• hulladékkezelés szabályainak betartatásához, környezet-egészségterhelés csökkentéséhez: rendelkezésre állnak	folyamatos ellenőrzéssel	nem releváns
		3. Egyes településrészekben hiányoznak az alapvető higiéniai szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételek	• higiéniai szükségletek kielégítése Rövidtávú cél: Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont népszerűsítése Középtávú cél: Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont rendszeres használata Hosszú távú cél: Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont fenntartása			• a kialakított Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont népszerűsítése, tájékoztató anyagokkal és a jelzőrendszeri tagok segítségével • működtetés, állagmegőrzés	• Család- és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont népszerűsítése, működtetése és állagmegőrzés: folyamatos	• Cserhaj Csillagház és Szolgáltatópont által nyújtott szolgáltatásokat igénybe vevők száma (igénybevételi napló)	• emberi erőforrások rendelkezésre állnak • az egyéb feltételekhez pályázati forrás is szükséges	költségvetési támogatásból vagy pályázati forrásból	nem releváns
2	Köznevelési napok	1. Jellemző az iskolai lemorzsolódás 2. Gyakoriatok az osztályismétlések	• az iskolai lemorzsolódások és osztályismétlések csökkentése • magántanulók számának csökkentése		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózás i Stratégia 2030. II.Köznevel é-si,	d) a kötelező felvételt biztosító iskolákban az első osztályos gyermekeknek és szüleiknek közösségi és információs	• Pápai Tankerületi Központ • A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység munkacsoport	köznevelési nap szervezése: évente	• A köznevelési napokon résztvevő szülők és gyermekek száma dokumentáció: jelenléti ív • gyermekek aktivitása a játékos programokon	• emberi erőforrások rendelkezésre állnak • a helyszín és az egyéb tárgyi feltételek az iskolákban és a Szolgáltatópontban	köznevelési nap és a folyamatos felzárkóztatás fejlesztési igény esetén fenntartható	nem releváns

						Szakkép- zési, felsőok- tatási rend- szer-óvodá- tól egyetemig 15. pont	program, továbbá nyílt nap szervezése e) pedagógusok közreműködéséve l játékos formában készségfejlesztő gyakorlatok a gyermekeknek c) felzárkóztatás, fejlesztés			• dokumentáció: jelenléti ív • gyermekek részvétele a felzárkóztatási, fejlesztési programokon dokumentáció: jelenléti ív • osztályismétlők számának felmérése	már adottak		
3	Esélyegyenlőség a foglalkoztatásban	1. Alacsony iskolai végzettség 2. Tartós munkanélküliség	• Rövid távú cél: képesség, készség és kompetencia- fejlesztő, valamint általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programokon való részvétel • Középtávú cél: új szakképesítés megszerzése, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően, • Hosszú távú cél: aktív részvétel a munkaerő-piacon		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózás i Stratégia 2030. IV. Foglalkozta- tás, munka- vállalás, fel- nőttképzés, szociális gazdaság.	a) képesség, készség és kompetencia- fejlesztő, valamint általános iskolai végzettség megszerzését szolgáló programok szervezése b) új szakképesítés megszerzésére, átképzésre irányuló tanfolyamok indítása a munkaerő-piac igényeinek megfelelően c) munkaerőpiacra való visszatérés támogatása	• Veszprém Megyei Kormányhivatal Pápai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály	folyamatos	• indított képzések száma • képzésre jelentkezők száma • képzést eredményesen befejezők száma • elhelyezkedési mutatók	• az emberi erőforrások rendelkezésre állnak	folyamatosan	nem releváns	
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	„Kerekasztal a gyerekekért” Fórum működése	1. Az állandó változások miatt kommunikációs hiányosságok a segítő szakemberek és szolgáltatást nyújtók között 2. Kevés az olyan fórum, ahol együtt kommunikálva segítik a probléma megbeszélését, javaslatokkal, jó gyakorlattal a megoldáshoz közelítést	• a kommunikációt segítő programok folytatása a gyermkekkel foglalkozó szakemberek között • fórumok működtetése, ahol együtt kommunikálva segítik a probléma megbeszélését, javaslatokkal, jó gyakorlatokkal a megoldáshoz közelítést a partnerek	Pápa Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve Pápa Város Drogstratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózás i Stratégia 2030. I. Születés és gyermekkor 4.	Fórumok témái: • együttműködés partnereinek beazonosítása • törvényi változások követése • együttműködés elmélyítése, hatékonyság növelése a hátránycsökkentés céljából (Szakmai nap: jelzőrendszer működtetése • gyermek-étkeztetés speciális problémái, táplálkozás- egészségügyi előírások változásai • közösségbe kerülés törvényi kötelezettség (óvoda, iskola)	Gyermekek esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport	Fórumok időpontjai • félévente	• az érintett korosztályhoz tartozó szakszavak, kifejezések mindenki által azonos értelmezésbe kerülnek, • szorosabb együtműködés és kommunikáció alakul ki az érintett felek között, • a jó gyakorlatok, a bevált és az új módszerek átadása tágabb körben válik ismertté • saját intézményi szinten mintaként szolgálnak • Dokumentálása: jegyzőkönyv,	• fórum helyszínének biztosítása az Önkormányzat közreműködésével • a személyi feltételek rendelkezésre állnak	a fórum folytatódik, a HEP folyamatos megvalósítása, éves értékelése, majd a következő év terveiben szereplő célok megfogalma- zásához kapcsolódó témákban	nem releváns	

						• közösségben tartás: hiányzás, intézményváltás csökkentése • szakmai párbeszéd: a „sikeres” esetek megbeszélése, kipróbált, hatékony módszerek elemzése és használata			jelenléti ív			
2	Az állandóság hiánya a családok, gyermekek életében	1. Gyakori a családok költözése 2. Megnövekedett a csonka és mozaik családok száma.	• a gyerekek felkészítése a változásokra • szocializáció és a családi kapcsolatok erősítése.	Pápa Város Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.III. Ijúsági ügyek, gyermek-vállalás, életmód 8-9.	• családi programok, rendezvények • családtervezési tanácsadás • sportlehetőségek, tehetséggondozás • nevelési-oktatási intézményekben a szocializáció erősítése a mindennapokban, kiemelt területként megjelenítve	• Gyermekek esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport • Család- és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	• kommunikáció az érintett célcsoport és a kortársak között: folyamatos • évente 15 program	• intézményvezetők tapasztalatai • rendezvényeken, családi programokon résztvevők száma	• a rendezvényhez szükséges helyszínek és szakemberek, valamint a számítógépek és tárgyi eszközök rendelkezésre állnak. • tájékoztató kiadványok költségeit saját forrásból biztosítani kell.	folyamatos	nem releváns
3	Módszertani megújulás, jó gyakorlatok alkalmazása	1. Van intézményi hiányzás 2. A kompetencia mérés eredményei hullámzóak	• az intézményi hiányzások csökkentése, kompetencia mérés eredményeinek javítása. • a nevelés-oktatását megcélzó jó gyakorlatok alkalmazása • infokommunikációs eszközök felhasználása a nevelő-oktató munkában.	Pápa Város Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.II. Köznevelési, Szakképzési, Felsőoktatási rendszer-óvodától-gyermekig 15.	• jó gyakorlatok alkalmazása (Educatio) • tudásátadás – tudáselsajátítás – hospitálás – képzés, tréningek • szakmaközi kapcsolatok erősítése	• Gyermekek esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport • Pápai Tankerületi Központ • Pápai Városi Óvodák	• bemutató foglalkozások: félévente • pedagógus képzéseken tudás elsajátítás: évente legalább 2 alkalom • tréningek: évente legalább 1 alkalom • szakmaközi kapcsolatok erősítése: félévente	• szorosabb együttműködés és kommunikáció alakul ki pedagógusok és a diákok között • a jó gyakorlatok, a bevált, új módszerek átadása tágabb körben válik ismertté • saját intézményi szinten mintaként szolgálnak • változatosabb pedagógiai eszköztár, javuló eredményesség az oktató-nevelő munkában, esély a tehetségek kibontakoztatására - Dokumentálás: jegyzőkönyv, jelenléti ív, fotó, helyi sajtó	• emberi és pénzügyi erőforrások, a lebonyolításhoz szükséges helyiségek és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak	folyamatos	nem releváns

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Egészségvédő programok	1. Magas a terhesség-megszakítások száma 2. Alacsony a szűréseken résztvevő nők aránya	• terhesség-megszakítások számának csökkentése • szűrővizsgálaton történő részvételi arány növelése.		Magyar Nemzeti Társadalmi, Felzárkózási Stratégia 2030. VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás 2-3-4.	1.terhesség--megszakítások számának csökkentése • a nem kívánt terhesség megelőzése érdekében tájékoztató anyagok készítése • tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára 2. Szűrő-vizsgálatokon való részvételi arány növelése • tájékoztatás a szűrővizsgálatokról az érintett lakosság körében a védőnők és háziorvosok, szakorvosok közreműködésével	• Gróf Esterházy Kórház és Rendelőintézeti Szakrendelő (szakorvosok) • Egészségügyi Alapellátási Intézet (védőnők, háziorvosok) • Család- és Gyermekjóléti Központ • Család- és Gyermekjóléti Szoltálat	1. terhesség-megszakítások számának csökkentése • tájékoztató anyagok készítése: folyamatos • tájékoztató előadások szervezése a 14-18 éves korosztály számára: folyamatos. 2.Szűrő-vizsgálatokon való részvételi arány növelése •tájékoztatás a szűrővizsgálatokról az érintett lakosság körében a védőnők és háziorvosok, szakorvosok közreműködésével: folyamatos	terhesség-megszakítások számának csökkentése • tájékoztató előadásokon megjelentek száma (jelenléti ív szerint)), • terhesség-megszakítás számának figyelemmel kísérése Szűrővizsgálatokon való részvételi arány növelése • a szűrővizsgálaton megjelentek aránya az előző évihez viszonyítva	• A Kórházban és az Egészségügyi Alapellátási Intézetnél, a Család- és Gyermekjóléti Központban a humán erőforrás rendelkezésre áll • az előadásokhoz a helyiség biztosított • költségként merül fel a szóróanyagok sokszorosítási	folyamatos	nem releváns
2	Család erőszak nélkül	1. magas a családon belüli elkövetett nők elleni erőszakos cselekmények száma 2. tényleges adat nem áll rendelkezésre, mert egy részük rejtve marad	Rövidtávú cél: rendőrségi tájékoztató anyagok készítése Középtávú cél: tájékoztatás osztályfőnöki órákon, előadásokon Hosszú távú cél: családon belüli erőszak csökkentése, a rejtett cselekmények felszínre kerülése	a Város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi, Felzárkózási Stratégia 2030. III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalási család-alapítás, életmód 14. 2-3-4.	• tájékoztató anyagok előkészítése • osztályfőnöki órákon történő tájékoztatás • előadások megszervezés és lebonyolítása	•Pápai Rendőrkapitányság •Pápai Tankerületi Központ •Nők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport •Család és Gyermekjóléti Központ •Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	•tájékoztató anyagok, előkészítése: évente •előadások megszervezése és lebonyolítása: évente •osztályfőnöki órákon való megjelenés: folyamatos	• előadáson résztvevők száma • segítőkhöz fordulók száma • osztályfőnöki órák száma • hatóságok mutatószámai	• humán erőforrás rendelkezésre áll • tájékoztató anyagok készítésére saját forrás szükséges	folyamatos	nem releváns
IV. Idősek esélyegyenlősége												
1	Elmagányosodás kezelése	1. Magas az egyedülélő idősek aránya 2. A generációk és család közötti kapcsolat hiánya	a) aktivitás, függetlenség megőrzése b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok		Időügyi Nemzeti Stratégia 2023-2024	a) aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése: - programokra vonatkozó igények felmérése - a programok megszervezése	• Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport	a)aktivitást, függetlenséget megőrző programok szervezése: - programokra vonatkozó igények felmérése:	• aktivitást, függetlenséget megőrző programokon résztvevők száma : jelenléti ív • generációs	• az emberi erőforrások (tanulók, pedagógusok, önkéntesek, ESZI munkatársai, nyugdíjas egyesület és	folyamatos	nem releváns

		3. Alacsony informatikai jártasság	felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása c) informatikai jártasság további emelkedése az idők körében			(helyiség, célcsoport és előadók meghívása). b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: - új igények felmérése az általános és középiskolás gyerekek köréből a generációs programokhoz való csatlakozáshoz - távol élő családtagokkal vagy régi barátokkal való kapcsolatfelvétel c) számítógépes tanfolyamok további szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba		folymatos, de legalább évente - a programok megszervezése (helyiség, célcsoport és előadók meghívása): folymatos, de legalább évente b) generációs programok szinten tartása, kapcsolati hálózatok felderítése, hiányzó kapcsolatok pótlása: - új igények felmérése az általános és középiskolás gyerekek köréből (a generációs programokhoz való csatlakozáshoz) folymatos, de legalább évente - távol élő családtagokkal vagy régi barátokkal való kapcsolatfelvét el: folymatos. c) számítógépes tanfolyamok szervezése, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, kihasználása, önkéntesek bevonása az oktatásba: folymatos.	programokban résztvevő oktatási-nevelési intézmények, gyermekek száma - intézményben ellátottak esetében a látogatások száma - számítógépes tanfolyamra jelentkezők, tanfolyamot elvégzők száma	klubok) rendelkezésre állnak - számítógépek, helyiségek rendelkezésre állnak - meghívók és tájékoztató anyagok forrást igényelnek.		
2	Áldozattá válás megelőzése	1. Áldozattá válás	idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések szinten tartása	A város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiája	Időügyi Nemzeti Stratégia 2023-2024, Országos fogyatékos-ság ügyi Program 2015-2025	Pápai Rendőrkapitányság munkatársainak lakossági fórumokon, idők otthonában, nyugdíjas egyesületeknél tartott bűnmegelő-	- Idők, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport - Pápai Rendőrkapitányság	folymatos	A programban megfogalmazott tevékenységek célja, az időkörűak ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése a Pápai	rendőrkapitányság szakemberei, sétáló rendőr, tájékoztató anyagok rendelkezésre állnak	folymatos	nem releváns

						zési előadásai • Pápai Rendőrkapitányság módszertani DVD-jének bemutatása • Pápai Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórum Szociális és Időügyi Egyeztető Munkacsoportjának közreműködése			Rendőrkapitányság statisztikai adatai alapján.			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése	A fogyatékkal élő személyek életterének beszűkülése: az egészségügyi szolgáltatásokhoz, munkahelyhez, kulturális programokhoz való hozzáférés nehézségei	A fogyatékkal élő személyek életterének kiszélesítése		Országos Fogyatékos-ságügyi Program 2015-2025.	• mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés • utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása • lehetőség biztosítása a sportolásra, kulturális programok látogatására, továbbá abban való aktív részvételre • megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató szervezetek és önkormányzati intézmények megszólítása	• Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlőség e munkacsoport	mind teljesebb fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítés: folyamatosan, pályázati lehetőségek és saját forrás függvényében az utaztatás, kísérés lehetőségeiről való tájékoztatás és annak biztosítása: folyamatosan a támogató szolgáltatások és önkéntesek közreműködésével lehetőség biztosítása a sportolásra és kulturális programok látogatására továbbá az abban való aktív részvételre: folyamatosan megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató szervezetek felkutatása: folyamatosan	• akadálymentesített közintézmények köre bővül • a támogató szolgáltatásokat és az önkéntes segítségnyújtást igénybe vevők száma emelkedik • növekszik a kulturális és sport programok látogatottsága és az azokban való aktív résztvevők száma • emelkedik a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatottsága	• pályázati forrás, saját forrás szükséges • humán erőforrás, helyiségek, foglalkoztatók rendelkezésre állnak	folyamatos	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

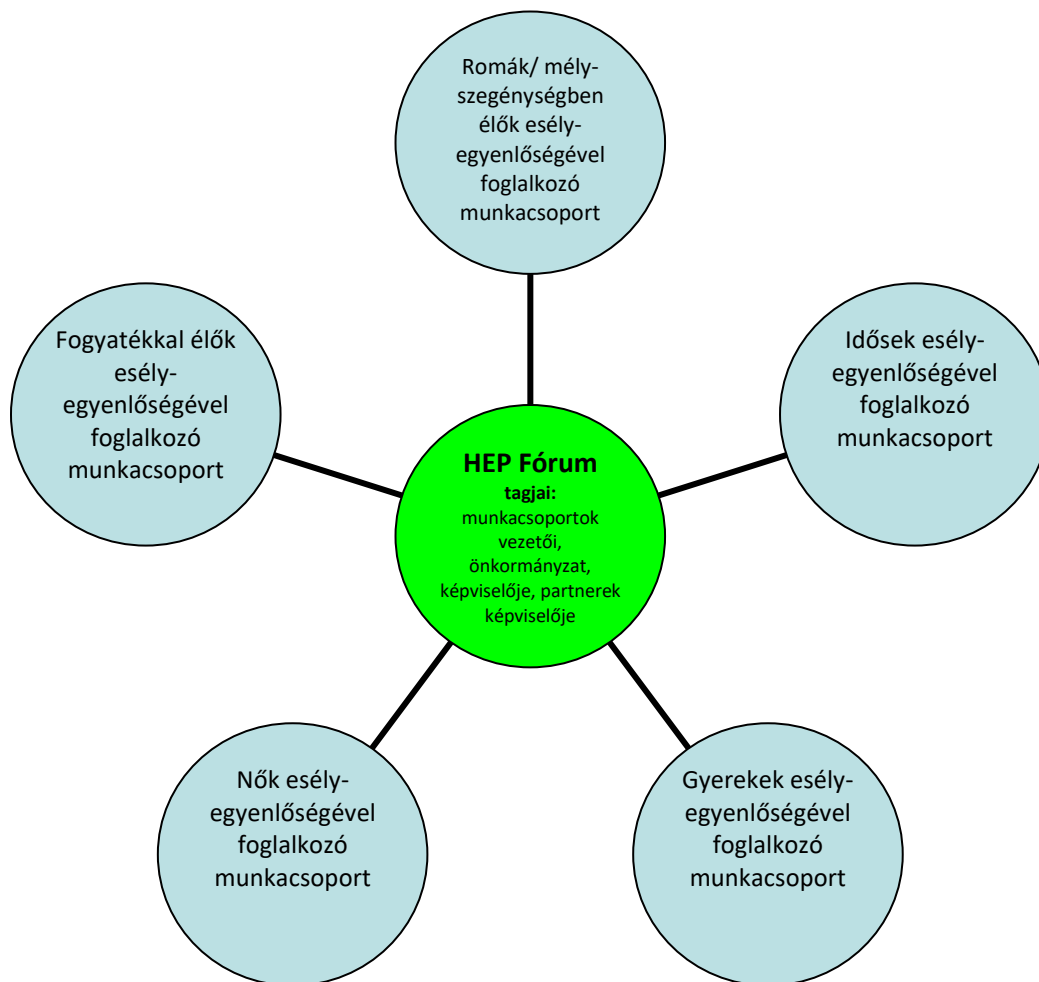
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

Kialakított munkacsoportok:

1. Mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége munkacsoport
2. Gyermekes esélyegyenlősége és gyermekszegénység munkacsoport
3. A nők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport,
4. Idősek, fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége munkacsoport

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

3.3. Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5. Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az Önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az Önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az Önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

A település vezetése, az Önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6. Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.